ԺԹ՝ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5060 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 25/8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 6 ՐԷՃԷՊ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5060

درعليه‌ده غلطه‌ده ❀ آره‌ولك ❀ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կըվերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Սահակ վարդապետ Օտապաշեանի մէկ թարգմանութիւնը կու գայ կարեւոր պակաս մը լեցնել մեր գրականութեան մէջ, ինքնին այնչափ աղքատ գիտական երկասիրութեանց տեսակէտով: Թարգմանուած գիրքն է Տօքթ. Նազարէթ էֆ. Տաղաւարեանի l'Univers et sa formationը, որ ասկէ բաւական տարիներ առաջ հրատարակուեցաւ ֆրանսէրէն, արժանանալով չա՛տ գեղեցիկ գնահատութեանց՝ որոնց արձագանգ եղան ժամանակին թերթերը:

Ժողովուրդին այն մասը՝ որ իր զարգացման աստիճանին բերմունքով երբեք առիթը չէ ունեցած ճանչնալու այն տիեզերքը՝ որուն բնակիչներուն մէջ կը դասուի ինքն ալ, այս գիրքին շնորհիւ պիտի կարենայ հասու ըլլալ կարգ մը չա՛տ հետաքրքրական բաներու՝ զորս կրնայ նոյն իսկ զբօսցուցիչ գրուածքներու պէս կարդալ ախորժով. ա՛յն աստիճան ժողովրդականացուած են գիրքին մէջ ներկայացուած բոլոր խրթին գիտութիւնները:

Ահա այս պատճառաւ մանաւանդ գիրքը կոչուած կ'երեւայ մեծ թերի մը լեցնելու, ինչ որ կրկնապէս շնորհաւորելի կը դարձնէ հեղինակը, եւ անկէ ետքն ալ թարգմանիչ վարդապետը: Տաղաւարեանի առաջին քայլը չէ՛ արդէն աս՝ այնչափ օգտակար ձեռնարկներու մէջ: Իր «Գիտական Շարժում»էն սկսեալ՝ զոր երեք տարի հրատարակած է բաւական կանոնաւորութեամբ, միշտ յայտնի ջանք մը ցոյց տուած է գիտութեան ժողովրդականացման մասին, եւ այդ ջանքերուն իբր պտուղ՝ հետզհետէ հրատարակած է բնական պատմութեան հատորներ, մանրէաբանութիւն մը, ծննդական գործարաններու առողջապահութիւնը, մարդկային սաղմնաբանութիւն մը, ընտանեկան առողջապահութեան ընդարձակ հատոր մը, եւ այլն, որոնք միշտ աղուոր յաջողութիւն մը գտած են:

Իր դերը, այս տեսակէտով մանաւանդ, չա՛տ նշանակելի պիտի դառնայ մեր գրականութեան մէջ, եւ ժողովուրդին համար ալ մէյ մէկ բարձր գիրքեր պիտի մնան իր երկասիրութիւնները, օգտակար, պարզ ու դիւրըմբռնելի գործեր, ամէնքն ալ արդիւնք երկարատեւ ուսումնասիրութեանց:

⁂

Այս նոր հատորը՝ որ հայերէնի թարգմանած է Արմաշեան վարդապետի մը կողմէ, նոյնչափ արժանի է համակրութեան, եւ, ինչպէս ըսի քիչ մը վերը, կոչուած է դարմանելու այն տգիտութիւնը՝ զոր ժողովուրդին ստուարագոյն մասը ունի տիեզերքին կազմութեան եւ անոր դարերու ընթացքին մէջ ենթարկուած ձեւափոխութեանց մասին:

Անձնապէս, պէտք եղած հմտութիւնը չունիմ՝ քննադատի հովեր առնելու համար այս զուտ մասնագիտական հատորին նկատմամբ, զոր սակայն հաճոյքով կարդացի՝ հրապուրուած, մանաւանդ անոր կուռ ու ամփոփ հանգամանքէն:

Եւ այդ ընթերցումէն առաջնորդուած, հոս կը ներկայացնեմ գիրքին բովանդակութիւնը՝ գոնէ գաղափար մը տուած ըլլալու համար անոր մասին: Ամբողջ հատորը բաժնուած է եօթը առանձին գլուխներու, որոնցմէ առաջին երեքը, —1. Աստեղագիտութեան զարգացման պատմութիւնը, 2. Արեգակնային դրութիւնը, 3. Երկինքի պատկերացումը, — ինքնին այբուբէնը կը կազմեն ամէն նմանօրինակ գործերու, եւ զորս հեղինակը մէջ բերած է՝ յաջորդող գլուխները աւելի՛ դիւրըմբռնելի դարձնելու համար:

Չորրորդ գլուխը կը խօսի երկնային մարմիններու ջերմութեան եւ լոյսի ծագման վրայ: Համառօտ, բայց նոյն ատեն հետաքրքրական գլուխ մը՝ ուր հեղինակը, դիւրուսոյց կերպով մը կը բացատրէ թէ ինչպէս կը չափեն արեգակին երկրիս տուած ջերմութիւնը եւ տիեզերքին մէջ սփռած զօլի քանակը: Ու կ'ապացուցանէ թէ բոլոր այդ արեգակնային ջերմութիւնն ու լոյսը՝ արդիւնքն են զայն կազմող տարրերուն խառնման: Յետոյ, մասնաւորէն ընդհանուր տեսակէտի մը անցնելով, կ'ըսէ թէ բոլոր լուսաւորներու ջերմութիւնն ու լոյսը միեւնոյն սկզբնապատճառը ունին:

Հինգերորդ գլուխը երկնային մարմիններու քիմիական բաղադրութեան վրայ կը խօսի: Հեղինակը հոն կը բացատրէ պատկերացուցութի՛ւնը՝ այսինքն այն գիտութիւնը, որով մարմնի մը հրատապ վիճակի մէջ արձակած ճառագայթներուն միջոցաւ կարելի կ'ըլլայ հասկնալ անոր իրական բաղադրութիւնը: Յարգելի Տօքթէօրը կը բացատրէ թէ ինչպէ՛ս կ'առնուի արեւին լուսապատկերը, եւ թէ ինչպէ՛ս կը ծանօթացուի անոր բաղադրութեան: Յետոյ կ'անցնի մոլորակներու, գիսաւորներու, միգամածներու եւ աստղերու լուսապատկերին, հաստատելու համար թէ անոնց մէջ ալ կը գտնուին այն միեւնոյն տարրերը՝ որոնք արեգակը կը կազմեն: Երկնաքարերը եւ օդաքարերը՝ երկրին մօտերը գտնուող այս երկնային մարմինները, որոնք երբեմն վար կ'իյնան, իրենք ալ իրենց կարգին կազմուած են միեւնոյն տարրերէն, ինչպէս կ'ապացուցուի քիմիաբանական քննութեամբ: Գիտնական հեղինակը կ'եզրակացնէ հետեւեալ կերպով. «Ո՛չ միայն արեւը իր մոլորակներով ու գիսաւորներով՝ այլ եւ բոլոր լուսաւորներն ու միգամածները, ի մի բան՝ երկնային բոլոր մարմինները միեւնոյն տարրերէն կը բաղկանան:»

Վեցերորդ գլուխին մէջ, Տօքթ. Տաղաւարեան կը բացատրէ Տիեզերածնական վարդապետութիւնները, եւ յաջորդաբար ներկայացնելէ վերջ Տէքարթի եւ Լափլասի տիեզերածնական վարդապետութիւնները, կը ջատագովէ Ֆէյի տեսութիւնը: Գիրքին ամէնէն էական մասերէն մէկն է այս գլուխը, որուն նկատմամբ աւելի բան մը չեմ ըսեր՝ վախնալով որ սխալի մը մէջ կ'իյնամ. միայն մէջ կը բերեմ հեղինակին եզրակացութիւնը՝ որ ինքնին շատ բան կը բացատրէ արդէն. — «Մէկ խօսքով, նիւթ ու շարժում բաւական եղան Տիեզերքը, անոր դրութիւնները, անոնց շարժումները, ջերմութիւնն ու լոյսը ծնուցանելու: Ասոնց ամէնքը միեւնոյն զանգուածէն առաջ եկած ըլլալնուն համար, միեւնոյն բաղադրութիւնը ունին:»

Վերջին եօթներորդ գլուխը ինքնին ա՛յն աստիճան հետաքրքրական է՝ որ կըրնայ ո՛ եւ է թերթօնի մը պէս կարդացուիլ: Հոն յաջորդաբար պատկերացուած են երկրին իր նախնական վիճակէն մինչեւ ցարդ կրած փոփոխութիւնները, ինչպէս նաեւ բոլոր այն երեւոյթները՝ որոնց հանդիսավայր եղած է: Հեղինակը յաջորդաբար երկիրը կը ներկայացնէ իր աստեղային վիճակին մէջ, կը բացատրէ անոր նախնական մթնոլորտը, յետոյ կը ներկայացնէ երկրին մակերեւութային խաւերը, կ'ըսէ թէ ի՛նչպէս երկիրը պաղեցաւ եւ եւ թէ ինչպէ՛ս կազմուեցաւ անոր առաջին կեղեւը: Յետոյ կ'անցնի երկրին քառանիստի մը վերածման (շատ հետաքրքրական կտոր մը), կը յիշատակէ բիւրեղաթերթային, հրաժայթքային եւ մրրային ապառաժներու կազմութիւնը, գործարանական էակներու երեւումը, եւ դարերու ընթացքին մէջ անոնց կրած փոփոխութիւնները:

Վերջապէս, երկրին մինչեւ ցարդ անցուցած ժամանակամիջոցին չորս շրջաններուն վրայ կը խօսի, կը բացատրէ երկրին տարիքը չափելու մեթոտները եւ գիրքը կը վերջացնէ՝ Երկրագունդին ապագան գուշակող հատուածով մը:

⁂

Ինչպէս կը տեսնուի այս հակիրճ ամփոփումէն, չահեկան ու հրահանգիչ նիւթեր չեն որ կը պակսին այս էապէս լուրջ ու գիտական հատորին մէջ, որ կրնայ կարդացուիլ ամէն մարդու կողմէ, ինչ որ ալ ըլլայ իր զարգացման աստիճանը:

Գիրքին հասոյթը յատկացուած է Սըվազի որբանոցին, պարագայ մը՝ որ ա՛լ աւելի սիրելի կը դարձնէ ինքնին արդէն իսկ համակրելի այս ձեռնարկը:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԷՄԻԼ ԶՕԼԱ

(Շար. ե, էջի թիւէն եւ վերջ)

Ոչ մէկ վիպասան, բացի թերեւս Ուոլթըր Սքոթէն, Էտիմպուրկի բանտը անուն իր վէպին մէջ, Զոլայի չափ այնքան ամբոխներ վարած է իր վէպերուն մէջ: Կարծես թէ Զոլա ստեղծուած է հետապնդելու եւ նկարագրելու ամբոխներու ոռնումները եւ իրարանցումը: Ցաւագին բանթողներու եւ ի փախուստ դարձող բանակներու խելայեղ ամբոխներ, մարդկային էակներու այս ահարկու խաժամուժը Զոլայի մէջ գտած են բանաստեղծ մը, որ կը նօթագրէ անոնց տրտունջները, պահանջումները, սպառնալիքները եւ օրհասական հեծկլտուքները: Պիտի ուզէի որ, հոս հոն, քիչ մը աւելի բանաստեղծութիւն գտնէր Զոլա: Բայց ատոր համար է որ ռոմանթիք դպրոցին հակառակորդը ռոմանթիք մնացած հակառակ իր կամքին, տեսակ մը բանաստեղծի երեւոյթ առած է, արձակ դիւցազներգութիւններ գրելով քան թէ վէպեր, դիւցազներգութիւն երկրի ու պայքարի, դիւցազներգութիւն՝ երկրամոլութեան կամ ալքոլամոլութեան, դիւցազներգութիւն՝ աշխատութեան եւ երազանքի: Զոլա կրնայ բաղդատուիլ սէմֆօնիսթ նուագածուի մը հետ. օրինակի համար, Բարիզ քաղքին նկարագրութիւնը Իւն բաժ տ'Ամուրին մէջ, ներքին տաամի ներդաշնակ նուագախումբ մըն է կարծես:

Առանց պատճառի չէր որ այդ տոկուն աշխատողը, որ իր ակօսը պեղած է ամէն օր, քառասուն տարիէ աւելի ժամանակամիջոցի մը մէջ, եզան մը համբերատարութիւնը եւ տոկունութիւնը ունեցած է: Մեր գիւղացինները կը հաւատան թէ եզերը եթէ երբեք կ'առաջնորդուին մարդոցմէ, պատճառը սա է որ իրենց խոշոր աչքերով իրականէն աւելի մեծ կը տեսնեն մեզ: Զոլա խոշորացումով կը տեսնէր իրերը եւ էակները: Իր աչքն ու երեւակայութիւնը մեծ կը տեսնէին ամէն բան:

Քիւվիէի պէս կ'աշխատէր, որ ոսկրոտիքի մը շնորհիւ կը վերակազմէր բրածոյ կենդանի մը: Զոլա քիչ դուրս ելլելով, ընկերութենէ խոյս տալով, կը թաղուէր վաւերագիրներու, նօթերու, մանր խրողութեանց մէջ, զորս մանրազնին կը սերտէր: Ու որոճալով իր բոլոր նօթերուն վրայ, կը հիւսէր, կ'աւարտէր գործ մը, հոծ ու կանխապէս պատրաստուած մտքին մէջ: Իր աշխատութեան եղանակը քիչ մը Թէնի ալ կը նմանէր, որ իր պայուսակներուն մէջ Բարիզ կը բերէր ուսումնասիրուած Իտալիա մը, իբր երեւակայածին պէս ընդլայնելու համար զայն:

Չէ կարելի, հապճեպ դատողութեան մը մէջ ամէն ինչ ըսել մարդու մը վրայ, որ այնքան դէպքերու եւ բանակռիւներու խառնուած է, սիրելով եւ փնտռելով բանակռիւները: Բոլոր [illegible] պէս, չէր քաշուեր դիմադրելու իրեն դէմ եղած յարձակումներուն:

Իր կեանքի առաջին մասին մէջ, ըմբիշի պէս կը կռուի արուեստագիտական ճշմարտութեանց համար, որոնց ջերմապէս կը հաւատայ. գրական դպրոցներու հետ պայքարիլ կ'ուզէ եւ դպրոց մը կը կազմէ: Զոլա իր գրական ատելութիւնները կը պարզէ բուռն կերպով, իբր արիասիրտ մարդու ատելութիւններ ու բանակռիւներ պարունակող հաւաքածոյ մըն ալ կը գրէ սա անունով. Իմ Ատելութիւններս: Տիմա որդի այդ գրքին վրայ խօսելով կ'ըսէ. «Իմ Ատելութիւններս կոչել գիրք մը, երբ մարդուն ամբողջ կեանքը չի բաւեր սիրելո՛ւ:»

Բայց սիրելու, արդարութեան գաղափարը սիրելու այդ կարողութիւնն է որ յանկարծ, տարիներ այդ շրջանէն յետոյ, մենակեաց վիպագիրը կը նետէ խուժանին մէջ. տարիքին յառաջացումով, Զոլայի մէջ համաստուածեան յոռետեսութեան կը յաջորդէ նորահաւատի դաւանանքը. այնուհետեւ կեանքի բանաստեղծը Մահուան գաղափարով կը տագորուի: Երիտասարդութիւնը անցնելու մօտ, այնքան դժնդակ ինքնին եւ կատաղի աշխատութեան մը շնորհիւ փառքի հասած, բնազդական, անդիմադրելի պէտք մը կը զգայ մարդկութեան ծառայելու, այն մարդկութեան, զոր անարգած ու ջախջախած ըլլալ կը թուի իրերու չքաւորութեան կամ տհաճ զօրութեան տակ: Թոլսթոյի պէս, Զոլա եւս ուզած է համեստ մարդոց ի սպաս դնել իր ուղեղային կորովը: Դեռ կը յիշեմ, երբ տարիներ առաջ այցելութիւն տուաւ ինծի Քոմէտի-Ֆրանսէզի մէջ, յայտնեց այն ուրախութիւնը, զոր կը զգար, ամբոխին խօսք ուղղած ատեն, խոնարհ դասակարգի մարդոց ծառայած միջոցին, ոչ թէ անոնցմէ քուէ մուրալու, այլ թափանցելու համար անոնց հոգիներուն: Այդ օրը Զոլա կը դառնար Ալֆոնս Տոտէի քովէն, որ հիւանդ էր. կ'ըսէր թէ իր հակառակորդ եւ բարեկամ վիպագրին ֆիզիքական ցաւը բարութեան մը փթթումը առաջ բերած է անոր մէջ: Զոլա եւս մարդկային թշուառութեանց առջեւ, սրտայոյզ պէտքը կը զգար զոհողութեան եւ հեզութեան: Ուստի բնաւ չզարմացայ, երբ տեսայ որ Զոլա իր ընթացքը կը շարունակէր անխռով, հակառակ իրեն դէմ եղած սպառնալիքներուն եւ հայհոյանքներուն, ինք որ քաղքենիի հանդիսաւոր կեանքը կը սիրէր ու այնքան հետամուտ էր համբաւի: Իր պարտականութիւնը կը համարէր եւ կը կատարէր զայն:

Մոբասան լաւ հասկցած էր այդ մաքառողը, երբ կը գրէր Զոլայի վրայ. «Իր կլորիկ եւ զօրաւոր կազմուածքը թընդանօթի ռումբի մը կը նմանի. խրոխտաբար կը կրէ իր բիրտ անունը, երկու ստստուն վանկերով եւ պոռչտուն գիրերով:» Պալզաք որ կը հաւատար անուններու ազդեցութեան, լաւ ընդունելութիւն պիտի ընէր այս Զոլա անունին, ինչպէս կը հաւնէր Լ. Մարքաս անունին: Բայց այդ թնդանօթի ռումբը, խեղճ Մոբասանի յօրջօրջումով, կանգ առած է խոչընդոտներու ամէնէն անիմաստին առջեւ. քիչ մը ածխային կազ զգետնեց այդ անխոնջ աշխատողը, որ կը շարունակէր կեանքի բեռը կրել, առանց կքելու:

Այս աղմկալից անունը պիտի մնայ ֆրանսական գրականութեան, պատմութեան մէջ: Այդ անունը, աշխատութիւնը եւ գիրքերու դէզը պիտի մնան, ուր գտնուած այնքան կատարեալ էջեր պիտի կարենան անցնիլ դարերը: Գրագէտը Զոլայի մէջ, հիանալի է իր պատկերոտ, յորդ ու յանդուգն ոճով, «յորդած գետի մը պէս, որ ամէն բան կը տանի իր հետ», ինչպէս կ'ըսէր ուրիշ ոճի վարպետ մը՝ Կի տը Մոբասան, աւելի չափաւոր ու ճշգրիտ իր հեղինակութեանց մէջ, բայց նուազ լայն:

Ինչպէս յայտնի է, մէկէ աւելի անգամներ, Էմիլ Զոլա պաշտպանուած Ֆրանսուա Քոբէի կողմէ, Ֆրանսական Ակադեմիայի ընտրելի ներկայացաւ: Ստացած քուէներուն թիւը հետզհետէ նուազեցան: Վերջին անգամ մէկ քուէ շահած էր. այդ քուէն—հիմա կրնամ ըսել—ես տուած էի:

ԺԻՒԼ ՔԼԱՌԹԻ

ՏԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ ՀԱԿԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Արաբկիրի համակրելի գրագէտ Առաջնորդը, Մուշեղ վարդապետ, որուն կենդանութեամբ ու հմայքով լեցուն յօդուածները այնքան խանդավառութեամբ կը կարդանք միշտ, ասկէ քանի շաբաթ առաջ Ծաղիկ օրաթերթի 416 թիւին մէջ «Կրթութիւնը գաւառներուն մէջ» վերնագրով գրութեամբ մը, տեսութիւն մը ըրած էր Տիարպէքիրի կրթական գործին վրայ, թելադրուելով Արեւելքի 4989 թիւին մէջ հրատարակուած թղթակցութենէ մը, որուն մէջ մատնանշած էինք մեր կրթական յետադիմութեան կարեւոր շարժառիթները:

Յօդուածագիր վարդապետը ճշգրտօրէն հրապարակելէ ետքը քաղաքիս վարժարաններու հոգաբարձութեան եւ ուսուցչութեան բոլորանուէր գործունէութիւնը, որ այնքան զգալապէս կարկառուն է, մեր կրթական գործին անկայունութեան եւ անտեւականութեան ամենագլխաւոր պատճառ ներկայացուցած էր վարչական մարմիններու սպարտական տգիտութիւնը: Պերճախօս օրինակ մը տալու համար, այդ մասին, պատմութիւնը ըրած էր խօսակցութեան մը, որ անցած է մեր Քաղաքական Ժողովի երկու աղաներուն միջեւ, եւ որուն մէջ փոխանակ իրենց ստացած հարցաքննութեան գործովը ըզբաղելու, հին եւ նոր էջերու բաղդատական ուսումնասիրութեամբը ժամավաճառ եղեր են:

Այս յատկանշական պատմութենէն ետքը, որ այնքան յատկանշական ճշգրտութեամբ մը երեւան կը բերէ չէ թէ հասարակ ժողովուրդին, այլ նոյն իսկ մեր ժողովական դասակարգին անորակելի տգիտութիւնը, ալ մեր կողմէն բան մը աւելցնելը աւելորդ կը մնայ: Մինակ մեր կրթական յետադիմութեան ուրիշ մէկ շարժառիթին արձագանգը պիտի ըլլամ, որ պիտի կրնայ սպառիչ գաղափար մը ներշնչել ընթերցող հասարակութեան:

Մենք նոյն իսկ անմեղադիր պիտի սեպէինք Տիարպէքիրցիները, եթէ մինակ տգիտութիւնը ըլլար կրթական յառաջդիմութեան խոչընդոտը: Տգիտութիւնը գոնէ անգիտակցական պատճառ մըն է, եւ յոյս կայ որ, անոր աստիճանական անհետացումովը կը ջնջուի այդ խոչընդոտը: Անդին կայ աւելի զօրաւոր պատճառ մը: Անիկա կամակոր, չարաչուք հակառակութիւնը, քմահաճ թշնամութիւնն է, որ ամէն օգտակարութիւն, առաւելութիւն կ'անտեսէ, եւ միայն իր չարախորհուրդ մտադրութեան իրականացումին կը հետապնդի:

Ի՞նչ պիտի խորհի յօդուածագիրը, ի՞նչ պիտի մտածէ ընթերցող հասարակութիւնը, երբ յայտնենք թէ, Տիարպէքիրի Ս. Կիրակոս եկեղեցիին վարժարաններուն կանոնաւորութիւնը, աստիճանական բարելաւումը, եւ ուսուցչական մարմնին յարմարաւոր կազմակերպութիւնը, եւ մանաւանդ հոգաբարձութեան անվհատ յարատեւութիւնը, այնքան մտքի խանգարում, այնքան տըհաճութիւն ազդեր են կարգ մը թեթեւամիտ իմաստակներու, որ վարժարաններու բարոյական շէնքի քայքայումին համար, ամէն վատուէր միջոցներու, ամէն ստորնաքարշ հնարքներու գործադրութենէն ետքը, իրենց լրբամիտ մտածումները այնքան առաջ կը տանին, որ մինչեւ իսկ, հին ժողովական անձնաւորութեան մը պինչիկ մը օղի կը խոստանան, եթէ յաջողի դպրոցին ներկայ բարեկարգ ուղղութիւնը տակն ու վրայ ընելու... անշուշտ վստահ ըլլալով դիմացինին օղիամոլ տրամադրութեան վրայ:

Անիկա թերեւս անհաւատալի չափազանցութիւն մը թուի ոմանց: Եւ իրաւացի է, որովհետեւ ամբողջ սերունդի մը դաստիարակութիւնը, պինչիկ մը օղիի գինով վաճառելը, այնքան հրէշային մտածութիւն մըն է, որ լսողին վրայ փուշփշող քստմնութիւն մը առաջ կը բերէ, եւ որուն հանդիպած չենք ո՛չ հին եւ ոչ նոր տարեգրութեանց մէջ:

Եւ սակայն խնդիրը այնքան ճշմարիտ ու ճշմարտագոյն իրականութիւն մըն է, որ հիմա կրնանք յայտնել այդ դժոխային յանձնառութիւնը ընողին անունը: Բայց չէ՛, այդպիսի հրապարակային խայտառակութեան մը ծանրութիւնը կը կասեցնենք, եւ բացարձակապէս կը մեղքնանք: Լաւ կ'ըլլայ, որ անիկա ինքնաբերաբար զգայ, եւ քիչ մը խոկայ իր մարդկային արժանապատուութեան այսքան գահավէժ ստորնացումին ու անկումին վրայ:

Հիմա, թող ներէ յօդուածագիրը, որ խոնարհաբար հարցնենք իրեն թէ, տգիտութեան եւ հակառակութեան պարագաներէն ո՞րը խժալուր է: Մարդերու հարցաքննութեան տեղ, էջերուն բաղդատական ուսումնասիրութի՛ւնը, թէ պինչիկ մը օղիի փոխարէն դպրոցներու բարոյական կազմակերպութիւնը քայքայելու, եւ հոգաբարձութիւնը յուսահատեցնելու խոստումը:

Եթէ առջինին մէջ ախմար տգիտութիւն մըն է, որ այնքան մերկապարանոց կ'ուրացուի, երկրորդին մէջ դաժան ու ստորին հակառակութիւնը, անձնամոլ ու կրթատեաց կիրքն է, որ կ'ուռի, կը փոթորկի, ու ինքն իր մէջ տակն ու վրայ կ'ըլլայ առանց էական պատճառի մը:

Այնուհետեւ ընթերցող հասարակութիւնը թող երեւակայէ թէ, երբ քաղաքի մը բարձրագոյն դասակարգին մէջ, այսքան անորակելի տգիտութիւն եւ հակառակութիւն կայ կրթական գործին համար, երբ այսքան հրէշային մտածումներ, ու գետնաքարշ խորհուրդներ կան դաստիարակութեան վերաբերումին մէջ, ո՛րքան դժուարութիւններով ու ծանրաբեռն արգելքներով կը քալէ դպրոցը, ու ո՛րքան շնորհաւորելի են հոգաբարձութիւնը, ու միեւնոյն ժամանակ ուսուցչութիւնը, իրենց դիւցազնական տոկունութեան համար, որով հակառակ բազմակնճիռ արգելքներու, հակառակ ամէն կողմէ ծլարձակող խոչընդոտներու, յաջողած են օրինակելի բարձրութեան մը հասցնելու դըպրոցին ուսումնական ու բարոյական վիճակը, եւ ապահովութեան մէջ դնելու մանուկներու դաստիարակութիւնը:

Տիարպէքիր ՅԱԿՈԲ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Սպիտակ Տունին մէջ. — Պ. Ռուզվէլթի ջանքերը. —Կոստամբաններ.— Խորհրդակցութեան անյաջողութիւնը. — Նախագահին հաստատակամութիւնը. — Անգլիա:

Ուաշինկթըն, 3 հոկտ.— Այսօր կատարուեցաւ Նախագահ Պ. Ռուզվէլթի կազմակերպած խորհրդակցութիւնը՝ հանքագործներու խնդրոյն համար: Բէնսիլվանիի երկաթուղիի Ընկերութեան նախագահը ներկայ չէր: Ընդհանուր դատախազ Պ. Նոքս եւ աշխատութեան քոմիսէր Պ. Ռայթ կեցած էին Պ. Ռուզվէլթի երկու կողմը: Մ. Նահանգաց նախագահը կարդաց իր պատրաստած մէկ գրութիւնը, որով իրողութիւնները կը պարզէր. նաեւ յայտարարեց թէ կ'ուզէ ուշադրութիւն հրաւիրել սա պարագային վրայ թէ ներկայ կացութիւնը երեք դասակարգի կը վնասէ՝ այսինքն հանքի տէրերուն, հանքագործներուն եւ հանրութեան: Յաւելեց թէ հանրութեան ի նպաստ է որ կը միջամտէ, վասն զի կացութիւնը եթէ անմիջական կերպով կը վնասէ հանքատէրերը ու հանքագործները, միւս կողմէ կենսական կարեւորութիւն ունի հանրութեան համար: Պ. Ռուզվէլթ յարեց թէ որչափ ատեն որ յոյս կար համաձայնութեան մը մասին, յարմար չէր դատած միջամտել, եւ թէ ամէն պարագայի մէջ կը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (31)

ԹՕՂ-ՎԻՔԹՕՐ-ՄԱՐԳՐԻԹ

ՆԻՍԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

Թ.

Բնականաբար, Ռօզ նայեցաւ իր ամուսնոյն գտնուած կողմը եւ տեսաւ որ Ժաք հիմա խառնուած ամբոխին, քանի մը խօսք կը փոխանակէր Լիզի հետ, ձեռքը կրթնցուցած անգլիական սայլին վրայ: Ռօզ կատաղի նախանձէ մը բռնուած, ուզեց խոյանալ դէպի առաջ, բայց Թալէվ դերկոմսը թող չտուաւ: Երկու ցցապատնէշներու միջեւ գտնուած ճամբէ մը սըպրդեցաւ դերկոմսը, իր հետ տանելով Ռօզը, որ կատաղութենէն կը դողէր:

—Վրէ՛ժ պիտի լուծեմ:

—Այո՛, վրէժ պիտի լուծէք, պատասխանեց Թալէվի ձայնը, արձագանգի պէս: Կ'ուզէ՞ք որ ամուսնութեան միջոցաւ արտաքսել տամ այդ աղջիկը: Ի՜նչ անամօթութիւն ձե՛ր առջեւ եւ տեսնուելու վըտանգն ալ արհամարհել: Կամ թէ գիտնալով որ կը տեսնէք զինքը, կը սկսի խօսիլ այդ աղջկան հետ, որովհետեւ Ժաք քիչ մը առաջ այս կողմը դարձուց իր նայուածքը:

—Անհնելի բան է, ըսաւ Ռօզ:

—Այո՛, անհնելի բան է, վեց ամսուան ամուսնութենէ մը յետոյ:

—Ինչպէ՛ս, վեց ամի՞ս մը, վեց շաբաթ ըսէք, յարեց Ռօզ յուսահատ շեշտով մը:

—Իրա՞ւ, ըսաւ Թալէվ, մեծ զարմացում մը ձեւացնելով: Տիկի՛ն, կ'ուզէ՞ք մէլիսի կամ անանուխի ջուր խմել: Սա սրճարանը մտնենք. ձեր տժգունութիւնը վախ կը պատճառէ ինծի:

—Բան մը չէ. յուզումը...

—Շատ բնական է: Բայց, չըլլէ՞ք հիւանդանաք, կ'աղաչեմ, ըսաւ դերկոմսը, սրտայոյզ շեշտով մը:

Ռօզի աչքերը մեղմ արտայայտութիւն մը առին:

—Իրա՞ւ է որ դէթ դուք կը մեղքընաք զիս:

—Ձեզ կը մեղքնա՛մ մի: Ա՜հ, տիկին, Պ. Պրիտէլ երբեք չէ հասկցած ձեզ: Միթէ կրնա՞յ գնահատել ձեր հիանալի փափկութիւնը, քաղցրութիւնը եւ անբծութիւնը: Ո՛չ, անոր համար պէտք է մոլութեան համեմանքը, ծթռած, արուեստական խաղերայ հրապոյրներ: Այդ աղջիկը շատ տգեղ է. դէմքի ինչ գծուած եւ ժպիրհ արտայայտութիւն. դիշակեր թռչունի մը կը նմանի:

Դերկոմսին դէմքը արհաւիրքի ծամածռում մը ունեցաւ:

Քիչ յետոյ, Ռօզ եւ Թալէվ վիլլա դարձան. այս վերջինը առաջարկեց որ ինք ալ վեր ելլէ, եթէ ինքզինքը անհանգիստ կը զգար տիկինը:

Մանկամարդ կինը սենեակ մտածին պէս՝ իր գլխարկն ու ձեռնոցները նետեց մահճակալի մը վրայ: Կռուարար, չար ու խածնող կատուի մը երեւոյթը առած էր Ռօզ, զգացած զայրոյթին պատճառաւ:

—Ամուսնալուծութիւն պիտի պահանջեմ, կ'ըսէր մանկամարդ կինը:

—Իրաւունք ունիք, տիկի՛ն. պէտք է ձեր ամուսինը յանցանքի մէջ բռնէք եւ բաժնուիք անկէ: Մի հանդուրժէք որ անպատիժ կերպով խաբէ ձեզ... Իմ մեծարանքներս ալ մի մերժէք:

Կամ դերկոմսին կողմէ եղած առաջարկը յանկարծական եւ կամ թէ Ռօզ տակաւին որոշած չըլլալով անձնատուր ըլլալ, զարմանալի կերպով մը սթափած, սա պատասխանը տուաւ մանկամարդ կինը.

—Զիս կը ձգէ՞ք... վերջացուցէք, եթէ ոչ մարդ կը կանչեմ:

Դերկոմսը արտակարգ խօսքեր կ'ընէր, ձեռքերը յանդուգն ու աչքերը խելայեղ: Ռօզ կանչեց.

—Մարիա՛:

Թալէվ ձեռքը դրաւ Ռօզի բերնին վրայ, որ անոր բթամատը խածաւ անգթօրէն:

—Ա՜հ, ըրաւ դերկոմսը:

Ու այս կարճ միջոցին, դերկոմսը դեւորուած ու կատաղի, Ռօզի վրայ ինկաւ: Այդ իրարանցումի միջոցին, քարիւղի լամբար մը ինկաւ եւ ապակիէ ընդունարանը կոտրեցաւ: Բայց անոնց պայքարը չընդմիջուեցաւ: Ռօզ կը ճանկռտէր դերկոմսին դէմքը:

—Մարիա՛, Մարիա՛, գոչեց նորէն Ռօզ:

Մանկամարդ կնոջ դէմքը այնքան այլայլած էր իր զգացած ահաբեկումէն որ Թալէվ մտադրութեան մատնուած, իսկոյն սենեակին խորը քաշուեցաւ, մտիկ ընելով սպասուհիին մօտեցող քայլերուն:

—Մարիա՛, ըսաւ Ռօզ պաղարիւնութեամբ, ժողվեցէք լամբարին կտորտուքները եւ քարիւղը մաքրեցէք:

Թալէվ հայելիին առջեւ անցած կը քննէր դէմքին ճանկռտուքները, որոնցմէ արիւն կը վազէր, առանց համարձակելու ետին դառնալ:

—Մնաք բարով, պարոն Թալէվ, ըսաւ Ռօզ, իր ննջասենեակը մտած ատեն:

Դերկոմսը առաջացաւ քաշուած ու շփոթահար, հազիւ զսպելով ինքզինքը:

—Օ՜հ, պարոն, այդքան ցաւագին կերպարանք մը առնելու տեղի չկայ. արկած մըն է պատահածը, ըսաւ Ռօզ, իր խօսքերուն եւ շարժուձեւերուն անսովոր հանգամանքը արդարացնելու համար սպասուհիին առջեւ:

Թալէվ անշնորհ կերպով խոնարհութիւն մը ըրաւ:

—Միայն թէ անգամ մըն ալ մի կըրկնէք, յարեց ժպտագին:

Դերկոմսը խոյս տուաւ ամօթահար, ծուղակի մէջ բռնուած աղուէսի մը պէս, ինքզինքին խոստանալով նուաճել այդ ընդվզող կինը:

«Դէմքս աւրեց. ատոր համար պիտի տուժէ՛, ըսաւ ինքնիրեն:»

Երբ Ժաք երկու ժամ յետոյ վիլլա դարձաւ, իր առաջին գործը եղաւ քիթը գոցելով ըսել.

—Օ՜հ, աս ի՛նչ գէշ հոտ է:

Ու գորգին վրայ թափած քարիւղը աչքին զարկաւ:

(Շարունակելի)

մերժէ այն գաղափարը թէ իրաւունք եւ պարտականութիւն ունենայ միջամտել՝ օրինական կռուանին վրայ կենալով եւ իր պաշտօնական կացութեանը բերմամբ. բայց ձմեռուան միջոցին վառելանիւթի սովին տակ ժողովուրդին սպառնացող ահարկու աղէտը, մղած են զինքը կարծելու որ իր պարտքն է իր անձնական ազդեցութիւնը գործածել՝ վերջ տալու անտանելի կացութեան մը։ Նախագահը յարեց թէ կացութեան ծանրութիւնը այն աստիճան է որ կը պարտաւորուի թախանձել որ իր ունկնդիրները ըմբռնեն իրենց վրայ ծանրացող ծանր պատասխանատուութիւնը։ Պ. Ռուզվէլթ ըսելէ ետքը թէ այս պարագային իրենց ընթացքը ո՛չ միայն արդարացի է, այլ եւ պարտականութիւնն է զիջողութիւններ ընել, յարեց.—«Ուրեմն թախանձագին կը խնդրեմ որ ածուխի հանքերուն մէջ իրաց նախկին վիճակը վերահաստատուի իսկոյն։ Ձեզ չեմ հրաւիրեր ձեր կարծիքներուն վրայ վիճաբանելու. կը խնդրեմ որ մէկ կողմ թողուի անձնական նկատումները եւ անհատական զոհողութիւն մը ընէք հանրութեան օգտին համար։» Այս յայտարարութենէն ետքը Պ. Ռուզվէլթ ըսաւ թէ կը յուսայ որ երկու կողմերէն մէկը կամ միւսը իսկոյն առաջարկութիւններ ներկայացնեն իրեն, բայց կը խնդրէ ունկնդիրներէն խորհիլ իր ըսածներուն վրայ եւ կէս օրէն երեք ժամ ետքը նորէն Սպիտակ Տունը գան, առաջարկութիւններ ներկայացնելու իրեն, որպէս զի կարենայ զանոնք հիմը ընել ըլլալիք կարգադրութեան։

—Սպիտակ Տան մէջ երկրորդ խորհրդակցութիւնն ալ ապարդիւն։ Հանքագործներու միութեան նախագահ Պ. Միչէլ դուրս ելած ատենը յայտարարեց թէ խորհրդակցութիւնը արդիւնք մը չէ ունեցած։ Պ. Նոքս ալ գումարումէն դուրս ելլելու պահուն ըսաւ թէ կարելի չէ եղած համաձայնութիւն գոյացնել եւ թէ նորէն խորհրդակցութիւն պիտի չկատարուի։ Վիճաբանութիւնը աւարտեցաւ ժամը 5ին։ Պ. Միչէլ առաջարկեց խնդրոյն քննութիւնը յանձնել նախագահին կողմէ կազմուելիք յանձնաժողովի մը, բայց հանքի տէրերը բոլորովին ընդդիմացան, ըսելով որ Պ. Միչէլին ըրած առաջարկութիւններու բնաւ կարեւորութիւն պիտի չտան։ Ըսին նաեւ թէ գործաւորական խնդիրներու համար կարելի է տեղական դատաւորներու դիմել, որոնց վճիռները պիտի ընդունին, բայց չեն ուզեր ճանչնալ Պ. Միչէլը եւ կամ հանքագործները։ Երկու կողմերէն ոչ եւ է զիջողութիւն մը չըրաւ։

Նիւ-Եորք.—Այսօրուան խորհրդակցութիւնը ամէնէն աւելի ընդհանուր ուշադրութիւն հրաւիրեց. երեկուան լրագիրները սրտանկներով հրատարակութիւն ըրին այդ մասին։ Կ'ըսուի թէ Պ. Ռուզվէլթի կողմէ երկու կողմերուն մարդասիրութեանը ու երկրասիրութեանը եղած կոչումը եթէ արդիւնք մը չունենայ, նախագահը ուրիշ պատրաստ ծրագիրներ ունի Բէնսիլվանիոյ մէջ ածուխի արտադրութիւնը ապահովելու, եւ թէ Պ. Ռուզվէլթ անպատճառ յաղթական պիտի ելլէ։ Նախագահը իր նպատակին հասնելու համար միջոցներ գտած է եւ դաշնիքին անդամները վաւերած են այդ միջոցներուն գործադրութեանը։ Կրնայ ըլլալ որ խորհրդարանը անմիջապէս գումարուի։ Կացութեան վերջ տալու համար ձեռք առնուելիք ամէնէն խիստ միջոցները ընդհանուր հաւանութեան պիտի արժանանան։ Ներկայ կացութիւնը շատ ծանր կը նկատուի։ Նիւ-Եորքի ամէնէն ազդեցիկ անձնաւորութիւններէն մէկը կը յայտարարէր թէ խնդիրը եթէ չկարգադրուի, ձմեռը կացութիւնը աւելի պիտի ծանրանայ։

Լոնտոն.—Մ. Նահանգաց հանքային գործերուն վիճակին հետեւանքով անգլիական ու սկովտական ածուխին գինները պիտի բարձրանան։ Լիվրբուլէն կը հեռագրեն թէ Լանքաշիրի մէջ եւ Կալլէսի երկրին հիւսիսային կողմը հանքածուխի կարեւոր յանձնարարութիւններ տրուած են Մ. Նահանգաց նաւերուն։ Ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ թէ Լիվրբուլէն մինչեւ ամերիկեան նաւահանգիստները նաւարկչէքը իւրաքանչիւր թոնոյին 5 Ֆր. բարձրացեր է անցեալ շաբթու։

ՀԱՄԱԳԵՐՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հունգարիա.— Կէս-պաշտօնական զեկոյց մը.— Գերման լրագիրներուն տրուած խիստ պատասխան մը։

Վիեննա, 3 հոկտ.—(Թայմզի հեռագիր).—Բոլիթիշէ Քորէսբոնտէնց կը հրատարակէ սա կարեւոր զեկոյցը.—«Կարգ մը գերման լրագիրներ միշտ կ'ըսեն թէ հարաւային Հունգարիոյ մէջ, մամուլի օրէնքներուն համաձայն, անգլեւհունգարական օրագրողներու դատապարտութիւնը բուն իսկ գերման ժողովուրդին կը դպչի։ Իբրեւ պատասխան մը նոյն լրագիրներուն, պէտք է անկեղծօրէն ըսենք թէ հարաւային Հունգարիոյ այդ մասին մէջ համագերմանութեան մեքենայութիւններ կ'ըլլան։ Գերման ժողովուրդին մէջ երգծական հրատարակութիւններ կը ցրուէին Հունգարիոյ վրայ։ Այդ տետրակները գժտութիւն կը ցանեն գերման ու հունգարացի երկու խաղաղիկ տարրերու միջեւ, որոնք դարերէ ի վեր համերաշխութեամբ կ'ապրին շատ մը քաղաքներու մէջ, առանց առաջուընէ խռովութիւն մը ունենալու իրենց միջեւ։ Այդ հրատարակութեանց ծախքը անշուշտ մէկու մը կողմէ եղած է։ Դատապարտուած օրագրողներէն մէկը ամբաստանուած էր թէ օտար երկիրներէ դրամ կը ստանայ։ Այդ անձը չըսաւ դատաւորներուն թէ նոյն դրամը ո՞րկէ առացած է եւ ինչի պիտի գործածէ։ Պէտք է հաւատալ թէ գերման լրագիրները տեղեկութիւն չունին այդ խորդութիւններէն։ Այդ պարագային մէջ այն տեսակ գործերու վրայ կը խօսին որոնց մասին տեղեկութիւն չունին, եւ որոնց համար ներելիութիւն յանձն չեն առած տեղեկութիւն առնելու։ Հունգարիոյ կառավարութիւնը, սակայն, չի կրնար ո՛չ դատը եւ ո՛չ վճիռը ներկայացնել Գերմանիոյ լրագիրներուն դատաստանին։ Միայն սա կրնայ մաղթել թէ գերման կայսրութեան մամուլը այնքան անկողմնակալութիւն ցոյց տայ Հունգարիոյ կառավարութեան ու արդարասիրութեան, որքան այս վերջինները ցոյց տուին դատապարտեալ գերման-հունգարացի երկու օրագրողներու մասին։» Աւելի կրնանք հետեւցնել թէ համագերմանութիւնը Հունգարիոյ մէջ այն տեսակ վիճակ մը առած է որ մտահոգութիւն կը պատճառէ օրագրողներուն։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Գերմանիոյ կայսրը եւ պոէր զօրավարները.— Պոէր զօրավարները Հոլանտայի մէջ.— Պոթայի յայտարարութիւնը.— Վիլեօն զօրավար.— Համբերու տուրքը։

Պերլին, 4 հոկտ.—(Թանի Թղթակիցէն).—Պետրասէր միջավայրերէն առնուած տեղեկութիւններու նայելով, դեռ բացարձակապէս յայտնի չէ որ Պոթա, Տէվէթ ու Տըլարի հոկտ. 17ին Պերլին ժամանեն, բայց տարակոյս չկայ անոնց գալուն համար։ Կարելի է նոյնը ըսել Վիլհէլմ կայսեր կողմէ ընդունելութեան նկատմամբ։ Գերմանիոյ կայսրը արդարեւ իրմէ զինուոր է, ուստի մեծ հաճոյք պիտի զգայ պոէր զօրավարներուն պէս նշանաւոր պատերազմիկներ ընդունելով, բայց քանի որ հոս միայն զինուորական եղբայրակցութիւնը խնդրոյ առարկայ չէ, եւ թէ քաղաքական նկատումներն ալ անշուշտ դեր մը կը կատարեն, ուստի պոէր զօրավարներուն ընդունելութիւնը բնականաբար երկու պայմանով կ'ըլլայ։ Առաջինը, որ շատոնց յայտնի է, այն է թէ Անգլիան անհանգիստ ընելիք որ եւ է ցոյց պիտի չընեն։ Երկրորդը, որ ամէնէն կարեւորը կ'երեւայ, այն է թէ ոչ-պաշտօնապէս Անգլիոյ դեսպանին միջոցաւ Գերմանիոյ կայսրէն ունկնդրութիւն մը պիտի խնդրեն։ Պոէր զօրավարները որոնք հաւանեցան այդ երկու պայմաններէն առաջինին, երկրորդին ալ ընդունելու տրամադիր պիտի ըլլան։ Ամէն պարագայի մէջ, Պերլին ժամանած ատեննին զինուոր պիտի ընեն անգլիական դեսպանին — որ իրենց ալ է— հաճիլ միջամտելու Վիլհէլմ կայսեր մօտ, որպէս զի զիրենք ընդունի։ Կ'երեւայ թէ պատճառներ կան կարծելու որ անգլիական դեսպանը պիտի փութայ գործադրել՝ երեք պոէր զօրավարներու խնդրանքին։

—Կ'ըսուի թէ պոէր զօրավարները երբ Մինխէնէն անցնին Պավիէրայի խնամակալ իշխանը պիտի ընդունի զանոնք։

Լա Հէ.— Զվոլէի մէջ որ Օվէրիզէլի նահանգին կեդրոնն է, Պոթա զօրավարը մեծ ջատագովական մը ըրաւ Քրիւկէր ու Շթայն նախագահներուն եւ ըսաւ.

«Պէտք է սքանչանալ ծերունի նախագահին՝ Քրիւկէրի զօրաւոր կամքին եւ կորովամտութեանը վրայ որոնք ոչ մէկ մարդու վրայ կը տեսնուին։ Շթայն նախագահը պատերազմին պետական մարդն էր։ Այն միջոցին երբ ամէն բան կորսուած ըլլալու երեւոյթը ունէր, Շթայն միշտ յուսալից էր. կը խօսէր, կը յայտարարէր եւ մինչեւ վերջը կը մաքառէր. զայն պէտք էր տեսնել անկարող աղու մը պէս։ Վերջերս կարողութիւն չունէր ձեռքը շարժելու, բայց որքան ատեն կրցաւ լեզուն շարժել, միշտ հաստատամտութիւն եւ արիութիւն քարոզեց։»

Պոթա զօրավարը խօսեցաւ նաեւ պոէր կիներուն վրայ, որոնք պատերազմին ատեն այրերը անցան դիւցազնական գործերու մէջ։ Պոթա յարեց թէ անոնք շատ նեղուեցան, սակայն ամէն բան տակաւին. կեդրոնացման բանակատեղերէն նամակներ կ'ուղղէին իրենց ամուսիններուն, զաւակներուն եւ հայրերուն որոնք զօրախումբերուն մէջ կը գտնուէին։ Այդ նամակներուն մէջ յաճախ սա տեսակ պարբերութիւններ կային.— «Տղայ մըն ալ մեռաւ. մեր բոլոր տղաքը մեռան, բայց դուն պէտք է քաջ ըլլաս եւ մնաս անկախութեանդ վրայ։ Տեղի մի՛ տար, նոյն իսկ եթէ մեռնիմ։» Պոթա խօսքը շարունակելով ըսաւ.

«Մեր վստահութիւնը այդ կիներուն վրայ է՝ մեր ժողովուրդին վերակենդանացմանը համար. անոնք են որ մեր որդւոցը պիտի մեծցնեն եւ մեր լեզուն անոնց պիտի սորվեցնեն։ Պատերազմին մէջ միայն զգացինք թէ մեր լեզուն որքան սիրելի է մեզ համար։ Ամէն բան կորսնցուցինք պատերազմին մէջ, բայց հարաւային Ափրիկէի ժողովուրդը այն շահեցաւ որ իր լեզուն կը սիրէ աշխարհի բոլոր լեզուներէն աւելի։»

Պոթա, խօսելով Քրիւկէր նախագահին դէմ եղած ամբաստանութիւններուն վրայ, ըսաւ թէ Քրիւկէր երբ Թրանսվալէն ճամբայ ելած էր Եւրոպա ուղեւորելու համար, պետական գանձին մէջ գտնուածները իրեն յանձներ է՝ 14,000 անգլիական ոսկի հնչուն դրամ եւ 40,000 ոսկի թղթադրամ։ Ինչպէս կը յիշուի, Պոթա յայտարարած էր թէ Քրիւկէր նախագահը, պատերազմին ատեն, 40,000 ոսկի փոխ առած է Թրանսվալի կառավարութենէն։

—Օնն Լանտ կը հրատարակէ իր Թղթակցին մէկ տեսակցութիւնը Վիլեօնի զօրավարին հետ, որ Պոթա զօրավարին տեղակալներէն մէկը եղած է։ Վիլեօն ըսեր է թէ իր քոյրը, իր չորս զաւակներուն հետ, կեդրոնացման բանակատեղ մը տարուեր է, բայց ութ օր ետքը ամէնքն ալ մեռեր են։ Վիլեօն դժգոհ է՝ հաշտութեան դաշնադրութեան՝ գործադրութեան եղանակին համար։ Իրենց տեղերը գրաւուած Պոէրներուն հետ այնքան գէշ կը վարուին որ յաճախ Պոէրները, ժամանակ մը գրկուելու, ենթարկուելէ ետքը, կեդրոնացման բանակատեղերը կը վերադառնան։

Լոնտոն.—Սեղանաւորական Թերթ մը սա ապահովիչ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ Թրանսվալի հանքային ճարտարագործութեան մասին.— «Պ. Չէմպըրլէն ո՛չ թէ անմիջապէս, այլ ամսոյս վերջը օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ՝ արտօնող Անգլիոյ կառավարութիւնը որ երեսուն միլիոն ոսկիի Թրանսվալեան փոխառութիւն մը երաշխաւորէ։ Այդ գումարը պիտի յատկանայ պոէր կառավարութեան պարտամուրհակներուն գլխավճարին ու զանազան աշխատութեանց՝ երկաթուղիի նորոգութեան եւ այլն։ Այդ փոխառութիւնը առնչութիւն մը չունի գաղթավայրին մասնակցութեանը՝ պատերազմի ծախքերուն։ Այդ խնդիրը երեք կամ չորս տարիէն ձեռք պիտի առնուի։ Այդ մասնակցութեան գումարը կ'երեւայ թէ յիսուն միլիոն անգլիական ոսկիէն քիչ մը աւելի պիտի ըլլայ։»

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

Մեծ ճակատամարտ մը.— Անորոշ ելք.— Ֆրանսական հիւպատոսի մը ձերբակալութիւնը.— Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութիւնը։

Բօռ-օվ-Սբէյն (Լոնտոնի ճամբով) 3 հոկտ.—(Մաթէնի Թղթակցէն).— Հեռագիրս ղրկելու ատեն իմացայ թէ հոկտ. 1ին Լոզ-Թէքուէօս մէջ, Բարսելոնայի մօտ, մեծ ճակատամարտ մը կատարուեր է, որուն ելքը տակաւին յայտնի չէ։ Ըմբոստները պաշարած էին նախագահին զինուորները։ Կը կարծուի թէ Քասթրօ նախագահը կը փորձէ Բարսելոնա վերադառնալ, բայց չի կրնար, վասն զի իր թշնամիները բազմաթիւ են եւ թէ յարաբերութիւնները խզած Բարսելոնայի հետ։ Այդ քաղաքին մէջ յուզումը մեծ է, վասն զի այն տպաւորութիւնը կը տիրէ թէ կռիւը աւարտելու վրայ է եւ թէ Քասթրօ վերջնականապէս պիտի յաղթուի։ Բարսելոնայէն եկողները կ'ըսեն թէ Ֆրանսական հիւպատոսը եւ ընդծովեայ Ֆրանսական հեռագրաթելին անօրէնը, որոնք ձերբակալուած էին, արձակուեր են։ Բարսելոնայի ժողովուրդը որ գրեթէ բոլորովին Ֆրանսացի է, ամէնէն աւելի այն պատճառին համար բարկացած է Վէլլութինի զօրավարին ընթացքին դէմ թէ այդ զօրավարը Ֆրանսացիի զաւակ է եւ թէ Քասթրօ նախագահը Բարիզի Վէնէզուէլեան դեսպանը պիտի կարգէր զայն։ Վէլլութինին է որ գրեթէ ամէն գիշեր կտրել տուած է ընդծովեայ հեռագրաթելերը, եւ թէ անոր դէմ բողոքելուն համար է որ Ֆրանսական հիւպատոսը ու նոյն հեռագրաթելերուն անօրէնը բանտարկուեցան։ Ցոյս կայ որ Ֆրանսայի կառավարութիւնը ազդու կերպով միջամտէ։

Մաթէն այդ առթիւ տեղեկութիւն առեր է արտաքին գործոց պաշտօնարանէն, ուր յայտարարեր են թէ այդ գործին ծանր հետեւանք մը պիտի չարուի, բայց Սիւէք ու Թուժ յածանաւերը որոնք հիմա Մարթինիք կը գտնուին, պիտի երթան Վենեզուէլայի եզերքները։ Մաթէն կը յիշէ Գերմանիոյ կառավարութեան այն ազդեցիկ ընթացքը, որուն հետեւեցաւ, երբ Վենեզուէլայի ըմբոստները խուզարկեցին առեւտրական գերման շոգենաւ մը։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Պապին յայտարարութիւնը.— Ժէզուիթները։

Հռոմ, 3 հոկտ.—Պապը երէկ ունկնդրութիւն մը շնորհեց հայր Մարթէնի՝ Ժէզուիթներուն զօրավարը, որուն կ'ընկերանային քանի մը Ժէզուիթներ։ Անոնք յայտարարեցին թէ կատարելապէս անձնուէր են Վատիկանի եւ թէ միշտ պատրաստ են իրենց կեանքը զոհել Եկեղեցիին համար։ Լէոն ԺԳ., յուզուած, ջերմապէս շնորհակալութիւն յայտնեց, ըսելով որ ցաւով կը տեսնէ թէ Ժէզուիթներուն դէմ պայքար մը կը մղուի զանազան երկիրներու մէջ, մանաւանդ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ եւ Սպանիոյ մէջ. բայց յարեց թէ աւելի լաւագոյն օրեր կը յուսայ թէ՝ անոնց եւ թէ Եկեղեցիին համար։ Եկեղեցականութիւնը մեծ կարեւորութիւն կու տայ պապական այդ ունկնդրութեան։ Վատիկանի մէջ այնպէս կը նկատուի թէ այդ ունկնդրութիւնը մեծապէս աւելցուցած է Ժէզուիթներուն ազդեցութիւնը։

ՄԱՐՈՔ

Պէրպէր ցեղերը.— Անձնատուութիւնը։

Ֆէզ, 3 հոկտ.—(Թայմզի Թղթակցէն).— Այսօր հոս ժամանեցի Մէքինէզէն, ուր երկու օր առաջ հասան Պէրպէր ցեղերու ներկայացուցիչները, իրենց բացարձակ հնազանդութիւնը յայտնելու Մարոքի կառավարութեան։ Յանձն առին վճարել կառավարութեան յարմար դատած հատուցումը. նաեւ ետ պիտի դարձնեն իրենց գողցածները, այրուած գիւղերուն համար միջեւ հատուցում պիտի ընեն եւ իրենց մասին ներողութեան պայմանները ինչ որ ալ ըլլան, պիտի ընդունին։ Այդ ցեղերուն պետերուն հետ տեսակցեցայ, որոնք ըսին թէ ալ եւս յոգնած էին կռուելէ եւ թէ պատրաստ են ընդունիլ ամէն տեսակ պայմաններ։ Մէքինէզի իշխանութիւնները իրենց պաշտօն յանձնեցին որ այդ անձնատուութեանց լուրը հաղորդեն ցեղապետին։ Ուստի Ֆէզ ժամանելուս պէս կատարեցի այդ պաշտօնս։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Հարաւային Ափրիկէէ վերադարձ.— Գայթակղական դէպքեր Պիրմինկհէմի մէջ։

Լոնտոն, 3 հոկտ.— Պիրմինկհէմէն կը գրեն թէ անցեալ գիշեր անգլիական զօրախումբ մը որ Հարաւային Ափրիկէէն կը դառնար, Պիրմինկհէմէն անցեր է Պէլֆասթի զօրանոցը երթալու։ Զինուորները գինով ըլլալով երբ կայարան ժամանեցին, իրենց հրացանները ուղղեցին հոն սպասող ժողովուրդին վրայ։ Քանի մը վայրկեանի չափ անհնարին խուճապ մը տեղի ունեցաւ, վասն զի չէին գիտեր թէ հրացանները լեցո՞ւն են թէ ոչ։ Հրմշտուկի ատեն շատերը վիրաւորուեցան։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասաւ։ Յանցաւորներէն գլխաւոր երեքը բանտարկուելով շատ թեթեւ տուգանքի մը դատապարտուեցան։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ
ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

(Տես. Երէկի Թիւէն)

Յօդ. ԼԶ.—Եթէ ամուսնաթողութիւններ պատահին, գիւղերու եւ թաղերու իմամները կամ հոգեւոր պետերը պարտաւոր են տասներինգ օրուան միջոցին իլմուխապէրով իմաց տալ մարդահամարի վարչութեան, որպէս զի ըստ այնմ սրբագրուի արձանագրութիւնը։ Յիշեալ ժամանակամիջոցին, տեղեկութիւն չտուող իմամները եւ հոգեւոր պետերը կէս օսմ. ոսկի տուգանք պիտի վճարեն։

Յօդ. ԼԷ.—Ուրիշ երկիր գտնուողները երբ իրենց երկրին մէջ բնակող կիները ձգեն՝ ամուսնաթողութեանց այդ դէպքերը արձանագրելու համար, կնոջ բնակած թաղին կամ գիւղին իմամներուն կողմէ իլմուխապէրով մը պէտք է իմաց տրուի մարդահամարի վարչութեան։ Ասիկա պէտք է կատարուի, կնոջ ուրիշի մը հետ ամուսնանալէն առաջ։ Ամուսնաթողութեանց այս կարգի դէպքերը իմաց չտուող իմամները եւ հոգեւոր պետերը, նախորդ յօդուածին համաձայն, տուգանքի պիտի ենթարկուին։

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ ԻՄԱՑ ՏԱԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿԸ

Յօդ. ԼԸ.—Իմամները, մուխթարները եւ ոչ-իսլամ հասարակութեանց քահանաները, խախամները եւ մուխթարները պարտաւոր են երեսուներորդ յօդուածին տրամադրած ժամանակամիջոցին մէջ, մարդահամարի վարչութեան իմաց տալ իլմուխապէրով մը գիւղերու եւ թաղերու մէջ պատահած մահերը։ Այդ իլմուխապէրներուն մէջ պիտի նշանակուին մեռնողին անունը եւ հօրը անունը, ամուսնացած ըլլալը կամ ոչ, եթէ ամուսնացեալ է, ո՞րուն էրիկը կամ կինը ըլլալը, տարիքը, ծննդավայրը եւ մահուան պատճառը։ Կ. Պոլսէն եւ շրջականերէն այս մասին ղրկուած իլմուխապէրները քօնթրոլի ենթարկելու համար մահուան դէպքերուն քանակը եւ մեռնողներուն ցուցակը յայտնող տետրակ մը, ամէն ամիս, առողջապահական վարչութեան կողմէ պիտի ղրկուի մարդահամարի ընդհանուր վարչութեան։ Առժամապէս ուրիշ տեղ բնակութիւն հաստատող մը եթէ մեռնի, այդ մասին պատրաստուած իլմուխապէրին մէկ վաւերացուած օրինակը, մարդահամարի պաշտօնեային կողմէ պիտի ղրկուի մեռնողին արձանագրուած տեղը, հարկ եղած արձանագրութիւնը կատարուելու համար։ Առանց բանաւոր պատճառի, վերոգրեալ ժամանակամիջոցին, մահուան դէպքերը մարդահամարի վարչութեան իմաց չտուող իմամներն ու մուխթարները եւ ոչ-իսլամ հասարակութեանց քահանաները, խախամները եւ մուխթարները կէս օսմ. ոսկի տուգանք պիտի վճարեն։

Յօդ. ԼԹ.— Զինուորներէն եւ հիւանդանոցներու մէջ գտնուողներէն եթէ մահ պատահի, հիւանդանոցներու տնօրէնները պարտաւոր են տետրակ մը շինել ու հոն արձանագրել մահերը եւ ամիսը անգամ մը ղրկել զայն մարդահամարի վարչութեան, օսմ. թէզքէրէճիներուն հետ։ Օտար երկիրներու մէջ պատահած մահերը, օսմ. դեսպանատանց եւ հիւպատոսարաններու կողմէ եւ արտաքին գործոց նախարարութեան միջոցաւ կը հաղորդուին ներքին գործոց նախարարութեան։ Այս վերջինը, մարդահամարի ընդհանուր վարչութեան միջոցաւ, իլմուխապէրները պիտի ղրկէ իրենց տեղը, հոն արձանագրութիւն կատարելու համար։

Յօդ. Խ.— Մահուան դէպքերը, վերոգրեալ երկու յօդուածներուն եւ ղրկուած իլմուխապէրներուն եւ տետրակներուն համաձայն, մահուան ցանկին մէջ արձանագրուելէ յետոյ, ծննդեան արձանագրութիւնն ալ ըստ այնմ պիտի սրբագրուի։ Եթէ մեռնողը ամուսնացած է, ամուսնութեանց արձանագրութիւնն ալ պիտի ուղղագրուի։ Ճամբորդութեան միջոցին երբ մահ պատահի նաւերու եւ շոգենաւերու մէջ, նաւապետին կողմէ երկու հոգի պիտի վկայեն եւ երկու օրինակ իլմուխապէր պիտի պատրաստուի։ Այս իլմուխապէրները պիտի յանձնուին կամ նաւահանգստի տեսչութեան, երբ շոգենաւին կամ նաւին հանդիպած առաջին նաւահանգիստը օսմ. երկրին մէջ կը գտնուի, եւ կամ թէ օսմ. հիւպատոսարանին, երբ օտար երկրի նաւահանգիստ է։ Օսմ. հիւպատոսարանը կամ նաւահանգստի վարչութիւնն ալ մէկ օրինակը վար դնելով միւսը պիտի ղրկէ ներքին գործոց նախարարութեան, ծովային կամ արտաքին գործոց նախարարութեանց միջոցաւ։ Յետոյ, այս իլմուխապէրը մարդահամարի ընդհանուր վարչութեան հրամանաւ, մեռնողին արձանագրուած տեղը գտնուած մարդահամարի պաշտօնեային պիտի ղրկուի, հարկ եղած արձանագրութիւնը կատարուելու համար մարդահամարի տետրակներուն մէջ։

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Յօդ. ԽԱ.— Մարդահամարի տոմարներուն մէջ արձանագրուողները երբ իրենց գտնուած գաւառակի սահմանին մէջ մէկ տեղէ մը ուրիշ տեղ կամ գիւղէ մը ուրիշ գիւղ փոխադրեն իրենց բնակութիւնը, անպատճառ բնակավայրի փոփոխութեան իլմուխապէր մը պէտք է առնեն իրենց թաղէն կամ գիւղէն։ Տեղափոխութեան թուականէն հաշուելով մինչեւ տասներինգ օր, տեղափոխուողը պարտաւոր է վաւերացնել տալ այդ իլմուխապէրը տեղւոյն իմամին կամ մուխթարներուն եւ կամ ոչ-իսլամ հասարակութեանց քահանաներուն, խախամներուն եւ մուխթարներուն։ Յետոյ այդ իլմուխապէրը պէտք է ցոյց տայ մարդահամարի վարչութեան, արձանագրութիւնը կատարելու համար։ Իր նախկին բնակավայրը վերադառնալու պարագային, նոյն գործողութիւնները պիտի կատարուին։ Այս կանոնը չյարգող ընտանիքի պետ մը, երբ էրիկ մարդ է եւ բանաւոր պատճառներ չունի, տասը ղրուշ դրամական տուգանքի պիտի ենթարկուի։

Յօդ. ԽԲ.—Մարդահամարի տետրակներուն մէջ արձանագրուողներէն ամէն անոնք որ չվերադառնալու պայմանաւ մէկ գաւառակէն միւսը եւ կամ Կ. Պոլիս կը փոխադրուին, նախորդ յօդուածին համաձայն իրենց բնակած թաղէն կամ գիւղէն առնելիք իլմուխապէրը պիտի քննուի կառավարութեան կողմէ։ Այս վերջինը երբ իրաւացի ըլլայ թէ տեղափոխուողը ոեւէ պարտք չունի, մեկնումին համար արգելիչ պատճառ մը չկայ, այն ատեն միայն անցագիր պիտի տայ։ Անցագրին մէջ պիտի նշանակուին թէ բնակութիւնը ուրիշ տեղ պիտի հաստատէ մեկնողը եւ թէ պարտք ու հաշուական գործեր չունի։ Տեղափոխուողը իր գացած տեղէն առնելիք բնակավայրի փոփոխութեան իլմուխապէրը եւ այս անցագիրը, տասներինգ օրուան միջոցի մը մէջ, պէտք է ցոյց տայ մարդահամարի վարչութեան, հարկ եղած գործողութիւնը կատարուելու համար։ Յիշեալ վարչութիւնը օսմ. թէզքէրէճիներուն վրայ հարկ եղած բացատրութիւնը պիտի տայ եւ խնդիրը պիտի տեղեկագրէ հոնտեղի մարդահամարի պաշտօնեային, հին արձանագրութեանց մէջ նշանակուելու համար։ Այս կանոնը չյարգող ընտանիքի պետ մը երբ էրիկմարդ է եւ բանաւոր պատճառներ չունի, տասը ղրուշ դրամական տուգանքի կ'ենթարկուի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան խորհուրդին անդամ ու առաջին քարտուղար Խայրի պէյի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նոյն խորհուրդին դիւանին տեսուչ Սալի պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նոյն վերատեսչութեան վիճակագրութեանց դիւանին տեսուչի օգնական Իպրահիմ պէյի։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց գումար մը յատկացնել շոգենաւի ու երկաթուղիի ծախքերուն համար կրօնական այն ուսանողներուն, որոնք գաւառները պիտի երթան, Իւչ Այլարի առթիւ դասախօսութիւնները դադրած ըլլալով։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑԵՐԸ.— Ծանուցուեցաւ թէ մաքսային տարբերական սակացոյցին գործադրութիւնը օգոստոս 18էն սկսեալ վերջին անգամ ըլլալով երեք ամիս ալ յետաձգուած է։ Զանազան մաքսատուներ օգոստոս 18էն ետքը, Ռումանիայէն, Սերպիայէն ու Յունաստանէն բերուած ապրանքներէն սակացոյցի համաձայն մաքսառուած ըլլալով, հարիւրին ութ մաքսին եւ այդ սակացոյցին միջեւ եղած տարբերութիւնը տէրերուն կը վերադարձուի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Իզմիրէն ներկայ 17/30 թուականով հետեւեալը կը գրեն Լ. Հէրըլտի.— «Երէկ գիշեր տոքթ. Թէմլիս կանչուեցաւ 18 տարեկան հիւանդի մը մօտ՝ Պէօյիւքչէր-Աղա խանին մէջ։ Բժիշկը ժանտախտի կասկածելի ախտանիշներ գտաւ այդ հիւանդին վրայ եւ իսկոյն իմաց տուաւ առողջապահական քննիչ տոքթ. Միցցիի որ փութով նոյն տեղը գնաց։ Տոքթ. Միցցի համակարծիք գտնուեցաւ Տոքթ. Թէմլիսի եւ հրամայեց նոյն խանը մեկուսացնել, որով պահապաններ տրուեցան դրանը առջեւ։ Առտուն տոքթ. Միցցի տեղեկութիւն տուաւ կուսակալին. իսկոյն առողջապահական յանձնաժողովը գումարուելով որոշեց նոյն խանը քարանթինայի ենթարկել. նաեւ փակել Սթրաթիկոս ճաշարանը, ուր հիւանդը կը պաշտօնէր, եւ հոն գտնուողները մեկուսացնել։ Անմիջապէս հրահանգ տրուեցաւ Թաղապետական խորհուրդին որ հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնէ։ Տոքթ. Միցցի նաեւ հեռագրեց Կ. Պոլսոյ առողջապահական բարձրագոյն խորհուրդին որ տակաւին հրահանգ մը չղրկեց»։

—Եգիպտոսի մէջ երկուշաբթի օրը քոլերայէ 126 դէպքեր եւ 151 մահեր պատահեցան։

—Եգիպտոսի առողջապահական վարչութեան նորէն 40,000 եգիպտական ոսկի վարկ մը տրուեցաւ ժանտախտի դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներուն համար։

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ Նիքօլա իշխանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր, շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին Սեւ Լերան դեսպանատան մէջ։ Կայս. կառավարութեան կողմէ ղրկուելիք պաշտօնատարներ շնորհաւորական այցելութիւն պիտի տան դեսպանին,

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Սեւ Լերան դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Անգլիոյ ու Ռուսիոյ դեսպանատանց առաջին թարգմանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ հրատարակուած է սակացոյց մը՝ Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան կողմէ կալուածներու ֆէրաղի ու ինթիքալի եւ այդ կարգի գործողութիւններէն առնուելիք ծախքերուն (խարճ) համար, ինչպէս արդէն մանրամասնօրէն ծանուցինք։ Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան կողմէ երբ մասնաւոր պաշտօնեայ մը ղրկուի վերոգրեալ գործողութեանց կատարման համար (խուսուսի), այդ առթիւ յիսունէն մինչեւ երեք հարիւր ղրուշ ծախք պիտի առնուի սա համեմատութեամբ.— Թաղապետութեան Ա. շրջանակ (Շահզատէ Պաշը) 5000էն 50,000 ղրուշ արժէքով կալուածներու համար 50 ղրուշ, 60,000՝ 60, 70,000՝ 70, 80,000՝ 80, 90,000՝ 90, 100,000՝ 100, 110,000՝ 110, 120,000՝ 120, 130,000՝ 130, 140,000՝ 140, 150,000՝ 150, 160,000՝ 160, 170,000՝ 170, 180,000՝ 180, 190,000՝ 190, 200,000՝ 200 եւ 300,000՝ 300։ Բ. շրջանակ (Ֆաթիհ) 5000էն 30,000՝ 50, 40,000՝ 60, 50,000՝ 75, 60,000՝ 90, 70,000՝ 105, 80,000՝ 120, 90,000՝ 135, 100,000՝ 150, 110,000՝ 165, 120,000՝ 180, 130,000՝ 195, 140,000՝ 210, 150,000՝ 225, 160,000՝ 240, 170,000՝ 255, 180,000՝ 270, 190,000՝ 285 եւ 200,000էն 300,000՝ 300։ Գ. շրջանակ (Ճէրրահ Փաշա) 5000էն 25,000՝ 50, 30,000՝ 60, 40,000՝ 80, 50,000՝ 100, 60,000՝ 120, 70,000՝ 140, 80,000՝ 160, 90,000՝ 180, 70,000՝ 180, 100,000՝ 200, 110,000՝ 220, 120,000՝ 240, 130,000՝ 260, 140,000՝ 280 եւ 150,000էն 300,000՝ 300։ Դ. շրջանակ (Պէշիքթաշ) 5000էն 15,000՝ 50, 20,000՝ 60, 25,000՝ 75, 30,000՝ 90, 40,000՝ 120, 50,000՝ 150, 60,000՝ 180, 70,000՝ 210, 80,000՝ 240, 90,000՝ 270 եւ 100,000էն 300,000՝ 300։ Ե. շրջանակ (Եէնիգիւղ) 5,000էն 10,000՝ 50, 15,000՝ 75, 20,000՝ 100, 25,000՝ 125, 30,000՝ 150, 40,000՝ 200, 50,000՝ 250, եւ 60,000էն 300,000՝ 300։ Զ. շրջանակ (Բերա) 5,000էն 20,000՝ 50, 25,000՝ 62½, 30,000՝ 75, 40,000՝ 100, 50,000՝ 125, 60,000՝ 150, 70,000՝ 175, 80,000՝ 200, 90,000՝ 225, 100,000՝ 250, 110,000՝ 275 եւ 120,000էն 300,000՝ 300։ Է. շրջանակ (Պիւյիւքտէրէ) 5,000՝ 50, 10,000՝ 100, 15,000՝ 150, 20,000՝ 200, 25,000՝ 250, 30,000էն 300,000՝ 300։ Ը. շրջանակ (Գանլըճա) 5000էն 10,000՝ 50, 15,000՝ 75, 20,000՝ 100, 25,000՝ 125, 30,000՝ 150, 40,000՝ 200, 50,000՝ 250, եւ 60,000էն 300,000՝ 300։ Թ. շրջանակ (Սկիւտար) 5,000էն 10,000՝ 50, 15,000՝ 52½, 20,000՝ 75, 25,000՝ 90, 30,000՝ 105, 40,000՝ 140, 50,000՝ 175, 60,000՝ 210, 70,000՝ 245, 80,000՝ 280, եւ 90,000էն 300,000՝ 300։ Ժ. շրջանակ (Գատըգիւղ) 5,000էն 10,000՝ 50, 15,000՝ 75, 20,000՝ 100, 25,000՝ 125, 30,000՝ 150, 40,000՝ 200, 50,000՝ 250 եւ 60,000էն 300,000՝ 300։ Գաւառներու գիւղաքաղաքներուն մէջ 30էն 50 ղրուշ պիտի առնուի, իսկ գիւղաքաղաքներէն դուրս՝ դատարաններու եւ ժողովներու կողմէ որոշուելիք քանակութեամբ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, այդ պաշտօնէն հրաժարած է հանգստեան կոչուելու համար եւ քիչ ատենէն Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի ընտանիքով։ Սըր Համիլթըն ու Լէտի Լանկ, հոկտ. 13ին, Եէնիքէօյի ամարանոցին մէջ հրաժեշտի պարահանդէս մը պիտի տան իրենց բոլոր բարեկամներուն։ Սըր Համիլթըն Լանկ հոկտ. 23ին պիտի մեկնի Կ. Պոլսէն. իսկ ընտանիքը՝ քանի մը օր առաջ՝ հոկտ. 15ին։

ԱՆԱՏՕԼՈՅԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը մեզ կը հաղորդէ 38րդ շաբաթուան իր հասոյթներուն հաշուեցոյցը։ Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծին (578 քիլոմէթր) իւրաքանչիւր քիլոմէթրի հասոյթն է 20,742 Ֆր. Նախորդ տարիէն 3,533 եւ շաբաթներէն 1,989 աւելի։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծին (445 քիլոմէթր) իւրաքանչիւր քիլոմէթրի հասոյթն է 10,282՝ նախորդէն 4,881 եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,551 Ֆր. աւելի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Աւելի օրը 4,200 պարկ շաքար բերուեցան Կ. Պոլիս։ Տեղական սպառման համար ծախուեցան 65 ղրուշէն։ Անցեալ օր եւրոպական հրապարակներուն վրայ գրուած կար թէ այս տարուան շաքարի բերքը անցեալ տարուանին մէկ երրորդին չափ պիտի ըլլայ։

— Հունգարական նաւ մը Ռիոյէն 90,000 պարկ խահուէ բերած է Թրիեսթէի ու Ֆիումէի համար։

—Երէկ Անատոլուէն 12,000 եւ Ռումէլիէն 2,500 քիլէ ցորեն բերուեցան Կ. Պոլիս։

—Երէկ առտու Վառնայէն 1,500 պարկ ալիւր բերուեցան Կ. Պոլիս։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ զանազան պատուանշաններ շնորհել Ռուսիոյ դեսպանատան ու հիւպատոսարանին պաշտօնեաներէն ոմանց ու անոնց կիներուն։ Անոնց մէջ կայ Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանին պաշտօնեաներէն Պ. Տէրյաքով։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ

կի Բոպիեռնոաձով մարտանաւին պարգեւել արծաթէ ծաղկաման մը՝ վրան ժամացոյցով՝ Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը այցելելուն իբրեւ յիշատակ։

ԱՐԵՒՏՐԱԿԱՆ ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յանձնուեցան Եւրոպայի աւանդի եւ արհեստագործական ու երկրագործական քանի մը պանքաներու կանոնագիրները, որպէս զի անոնցմէ անոնք որոնց հոս կիրառումը կարելի է, իսկոյն գործադրուին։

—Նոյն նախարարութեան հրահանգ տրուեցաւ որ Աֆիոն Գարահիսարի ժողովուրդը 1316 ու 1317 տարիներու խճուղիներու շինութեան տուրքէն ունեցած պարտքին համար մինչեւ յունուարի վերջը զերծ ըլլայ տուգանքէ։

ՔԱՐՔԱԹՈՍ կղզիին մէջ, անցեալները, գիւղացի մը իր արտը մաքրելու համար վայրի խոտերը բռնկցուցեր է, բայց հրդեհը տարածուելով ամէնէն հին անտառներէն երկուքը այրեր են. նաեւ 45,000 ձիթենի, 5000 վայրենի ձիթենի, հինգ տուն ու 300 անասուն։ Հեղինակը ձերբակալուելով բանտարկուեր է։

ԹՈՇԱԿ.—Առողջապահական վարչութեան ընդհանուր քննիչ Քոչոնի էֆ., որ հանգստեան կոչուեցաւ, 5386 ղրուշ ամսաթոշակ պիտի ստանայ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ հաշւոյն Դանուբի Ընկերութեան միջոցաւ շինուելիք երկու շոգենաւերէն մէկը մինչեւ չորս ամիս եւ միւսն ալ վեց ամիսէն Կ. Պոլիս պիտի ղրկուին։ Այդ շոգենաւերուն մէջ ելեկտրական լոյս պիտի գործածուի։

ԴԱՐԱՔԼՕՅԻ կամուրջին տախտակամածին նորոգութիւնը նուազուրդի դրուելով, երեք հարիւր ոսկիի մնաց Մուսթաֆա պէյի վրայ։

ԲԵՐԱՅԻ մէջ Աքիլլիա Ճուլէբօ անուն անձը դատաստանի պիտի ենթարկուի, վասն զի հնդկական խուղին սերմերը իբրեւ լուծողական տալով քանի մը հոգիի հիւանդանալուն պատճառ եղած է։

—Իգտամ կ'իմանայ թէ Դատըգիւղ բնակող Բիւչիւքեան էֆ.էն երկու օսմ. ոսկիի տուգանք առնուեր է, առանց արտօնութեան բժշկութիւն ընելուն համար։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Երէկ, ժամ 6ին, 26–27 տարեկանի մօտ դեղին պեխերով երիտասարդ մը, որ խահուէի գոյն բաճկոն ու բաճկոնակ եւ բաց գոյն տաբատ հագած էր, Եէնիգաբուի դուրսը Մարքոյի սրճարանը գնաց ու պարտէզը նստաւ։ Խահուէճին չաքար մը ու գաւաթ մը ջուր տարաւ անոր եւ հեռացաւ։ Քիչ վերջը խահուէճին ու եղբայրը կը ճաշէին իրենց տունը, որ սրճարանին մօտ է։ Յանկարծ զէնքի ձայն մը լսուեցաւ։ Խահուէճին ու եղբայրը իսկոյն հոն փութացին եւ տեսան թէ պարտէզը նստող մարդը մեռած ու կռնակի վրայ պառկած է եւ սրունքներուն մէջտեղը ռէվոլվէր մը կայ։ Իսկոյն իմաց տրուեցաւ ոստիկանութեան որ նոյն տեղը դիմեց։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ գնդակը աջ քունքէն մտեր եւ ձախ կողմէն դուրս ելեր է՝ ուղեղը ծակելով։ Մահը վայրկենական եղած էր. նաեւ ձախ ձեռքին վրայ վառօդի այրուածքներ կային։ Քիչ վերջը հաստատուեցաւ որ այդ անձին անունն է Վասիլ, հօրը անունը՝ Միխալ եւ թէ ձալիլկ է։ Անձնասպան եղած ըլլալը հաստատուելով թաղումը արտօնուեցաւ։ Վասիլ բնիկ Մանաստըրցի էր եւ Գումգաբու կը բնակէր Աղաւնի անուն կնոջ մը տունը։ Վրայէն քանի մը այցետոմս եւ ոգիի սրուակ մը գտնուեցան։ Անձնասպանութիւնը ոմանք կը վերագրեն չքաւորութեան եւ ուրիշներ ալ սիրային վէճերու։

—Պոլսոյ Նուրը Օսմանիէի պահականոցէն ոստիկան–զինուոր մը պահականոցին առջեւէն օսմանիէ թէզգերէսի մը ու հետը թուղթ մը գտնելով յանձնեց ոստիկանութեան։ Թուղթին մէջ Մեհմէտ Զաքիր ստորագրութեամբ գրուած էր թէ սեպտ. 25ի չորեքշաբթի օրը անձնասպան պիտի ըլլայ։ Օսմանիէ թէզգերէսիէն հասկցուելով որ այդ անձը մօտերը կը բնակի, ձերբակալուեցաւ։ Հարցաքննուելով ըսաւ թէ օսմանիէ թէզգերէսին իրն է, բայց թուղթը ինք գրած չէ։ Վրան խուզարկուելով ուրիշ գրուած թուղթեր գտնուեցան եւ հասկցուեցաւ որ այդ անձը գրած է նոյն թուղթը։ Մեհմէտ Զաքիր ամուսնացած էր Հիւսէյին անուն մարդու մը աղջկան հետ՝ Սուլթան Սէլիմի կողմը, սակայն աները իրարմէ բաժնելով Մեհմէտը վռնտած էր տունէն։ Տակաւին չէ հասկցուած թէ ինչո՞ւ անձնասպան պիտի ըլլար թէ այդ թուղթը պահականոցին առջեւ ձգելով ուզած էր որ ոստիկանութեան միջամտութեամբ նորէն հաշտուի աներոջը հետ։

—Բերայի Աամալը Մէսճիտ թաղը բնակող Գայսէրիցի Եանի, երէկ իրիկուն, շէնքի մը երրորդ յարկէն վար նետուեցաւ եւ մէջքէն ու սրունքէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Անմիջապէս հիւանդանոց ղրկուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ անձնասպանութեան շարժառիթը երեւան հանելու համար։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ շաբաթ օրը։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ շաբաթ օրը։

ԲԻԼԶՆԷՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ.— Գ. Պ. Տէմաթրաքօբուլօ եղբարք եւ Ընկ.ը, նոտարական պայմանագրի մը համաձայն, որ վաւերացած է աւստրիական հիւպատոսարանին կողմէ, Կ. Պոլսոյ եւ շրջականներուն մէջ միակ գործակալը եղած են «Բիլզնէր Կէնոսէնշաֆթ–Պրաուէրի» համբաւաւոր գործարանին գարեջուրին։ Ցայտնի է թէ, Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեջուրը, որ այնքան գնահատուած է ըմպելիք ճաշակողներու կողմէ, իր ախորժելի համէն զատ առողջապահական ըմպելի մըն է, ինչպէս յայտարարած են բժշկական հեղինակութիւններ։ Աւելցնենք թէ իր գնին աժանութիւնը դիւրաւ հասցնելի կ'ընէ զայն գարեջուրի սիրահարներուն։ Ռէոմիւրի 15 աստիճան ջերմութեան տակ իր յատկութիւններէն եւ ո՛չ մէկը կը կորսնցնէ։ Հանրութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք զգուշանալ Բիլզնէրի ուրիշ կարծեցեալ վաճառանիշերէ, որոնք օտարոտի են։ Առաջին անգամն է որ Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեջուրը կը ներածուի մայրաքաղաքիս մէջ։ 17—26

ՆԵՐԿԱՅ ԱՆՁՐԵՒՈՏ եղանակին համար ամէնէն կարեւոր պէտքերէն մէկն ալ հովանոցն է, զոր գնելու համար մի՛ վարանիք դիմել, Ղալաթիոյ հանրածանօթ հովանոցավաճառ Միհրդատ էֆ. Հայկազնի ուր պիտի գտնէք ո՛չ միայն ձեւաւոր ու դիմացկուն պատրաստ հովանոցներ, համեմատաբար շատ աժան գիներով, այլ եւ շատ ծանր անգլ. եւ ֆրանս. հինցած հովանոցներու կերպասները փոխելու համար, ամենաընտիր մետաքսէ կամ բրդախառն մետաքսէ տոկունութիւնը փորձուած կերպասներ, թէ՛ կանանց եւ թէ՛ արանց հովանոցներու համար։ Ղալաթիա, կամուրջին դէմ, երկու անկիւնները։

ԹԱՏՐՈՆ ՔՈՆՔՈՐՏԻԱ

Քոնքորտիայի իտալական opéretteի խումբը յառաջիկայ ուրբաթ իրիկուն թատերական արտակարգ ու շքեղ ներկայացում մը պիտի տայ ի նպաստ թատրոնին ամէնէն հին կարսոններէն Պ. Եանիի։ Ներկայացուելիք թատերախաղն է Boccace հանրածանօթ օբէրէթը, որ այնքան գեղեցիկ ու ժողովրդական ընդունելութիւն գտած է. նմանապէս La Gran Via օբէրէթը պիտի ներկայացուի, նոյնքան ծանօթ ու սիրուն թատերախաղ մը։ Ներկայացումը պիտի սկսի ժամը 3ին եւ օդը աննպաստ եղած պարագային՝ ձմեռնային թատրոնին մէջ տեղի պիտի ունենայ։ Անշուշտ թատերասէր հասարակութիւնը պիտի փութայ ներկայ գտնուիլ այս արտակարգ ներկայացման, քաջալերելու համար թատրոնին ամէնէն հին աշխատաւորներէն մէկը։ Թիկնաթոռին գինն է 20 ղրուշ, սթալ՝ 10 եւ մուտք՝ 5 ղրուշ։ 1–2

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովը թէեւ այսօր հրաւիրուած էր Ղալաթիոյ Խորհրդարանը նիստ գումարելու, սակայն հանգուցեալ Տիկին Արուս Ֆընտըգլեանի յուղարկաւորութեան պատճառաւ անդամներէն միայն Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան եւ Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան ներկայ ըլլալով, ժողովը տեղի չունեցաւ։ Ս. Պատրիարքը, որ եկած էր նախագահելու, գնաց Պատրիարքարան։

—Յարաբերական դիւանի ատենապետ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան, երէկ, հաշուական եւ յարաբերական թղթակցութեան խնդրոյ մը համար Պատրիարքարանի պաշտօնեաներէն մէկին դէմ իրաւացի կերպով վշտանալով՝ գրաւոր հրաժարական տուած էր Ս. Պատրիարքին։ Այս հրաժարականը անտարակոյս պիտի չընդունուէր, ինչպէս ալ եղաւ։ Ս. Պատրիարքը եւ վարչական դիւանի ատենապետ Բարթող էֆ. Թէլեան յատուկ գրութեամբ հրաւիրած էին Խաչատուրեան էֆ.ն, ետ առնելու իր հրաժարականը։ Խաչատուրեան էֆ. իրեն եղած այս հրաւէրը ընդունելով՝ այս առաւօտ ներկայացաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը ու իր հրաժարականն ալ ետ առաւ։ Այսօրուան Քաղաքական Ժողովին մէջ արդէն նկատողութեան պիտի առնուէր այն հաշուական եւ յարաբերական գիրը, որուն վրայ գրած էինք երէկ։

—Երուսաղէմի հաշուական խնդրին նկատմամբ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը նամակ մը ուղղելով Ս. Պատրիարքին, մի առ մի բացատրած է այն կարգ մը անտեղի զրոյցները, որոնք իրենց մասը փաթթած են կարգ մը լրագիրներ։ Նոյն նամակով Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը ցաւ կը յայտնէ նախկին միաբան վարդապետի մը Տ. Գաբրիէլ Անուշեանի ըրած անտեղի տարաձայնութեան եւ հրատարակութեան մասին, ըսելով թէ նախ վարդապետը, ինք կարգ մը զեղծումներու սկզբնապատճառը եղած է. Յարութիւն Ս. Պատրիարք այդ նամակով կը պարզէ Երուսաղէմի վանքին նուիրական պատիւը, որուն համար նախանձախնդիր պէտք է ըլլայ ո՛չ միայն Երուսաղէմի միաբանութիւնը, այլ եւ Պոլսոյ Կրօնական Ժողովը։ Տ. Յարութիւն Պատրիարք առանձինն գիր մըն ալ ուղղած է նաեւ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Երէցեան Սրբազանի, պաշտպանելու համար այդ վանքին պատիւը, ինչպէս Արեւելք ալ միշտ պաշտպանած է։

—Էնկիւրիի առաջնորդական թեմը եղող Գոնեա չուզեր պատասխանել Էնկիւրիի Առաջնորդին պաշտօնական գրութեանց եւ հրաւէրներուն։ Էնկիւրիի Առաջնորդարանը այս մասին հրահանգ խնդրած է Պատրիարքարանէն։

—Ռուսահայ ծանօթ վաճառական մը, Պ. Գէորգ Ցաքրեան անցեալները մեռեր է 50 տարեկան հասակին մէջ։ Հանգուցեալը 110,000 ոսկիի հարստութիւն մը կը ձգէ, որուն 100էն 17ը կնոջ, 100էն 10ը արեւմտեան Հայերու աղքատներուն եւ պանդուխտներուն, իսկ մնացած 100էն 75էն բաժիններ կտակեր է Թիֆլիզի դըպրոցին եւ ուրիշ կրթական ու բարեգործական հաստատութեանց։ Յուղարկաւորութեան նախագահեր է Ս. Հայրապետը, որ Թիֆլիս կը գտնուի այս պահուս։

—Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան պատուիրակ Տ. Մովսէս եպիսկոպոս Կէօմիւշքեան օգոստոս 16 թուականով գրութեամբ մը, պատգամաւորները հրաւիրած է սեպտ. 29ին ներկայ գտնուիլ Ատանա, կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցելու համար։ Կաթող. Տեղապահ Կիրակոս եպիսկոպոս գրով յայտներ է թէ ինք չի կրնար մասնակցիլ ընտրութեան եւ Ատանա երթալ, իր ծերութեան եւ տկարութեան պատճառաւ։ Կէօմիւշքեան Սրբազան երկու անգամ նամակ գրելով Կիրակոս Սրբազանին, զգացուցած է թէ իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Կուսակալն ալ համամիտ գտնուած է Կէօմիւշքեան Սրբազանին։ Վիճակներու պատգամաւորներուն տեղեկագիրները կը հասնին տակաւ. պատգամաւորներէն շատերը անձամբ ներկայ պիտի գտնուին յառաջիկայ կիրակի գումարուելիք Ընտրողական Ժողովին։ Կաթող. Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս նամակ մը ուղղելով Տ. Մովսէս եպիսկոպոսին, գիտել տուեր է թէ Սսոյ վանքին միաբան պատգամաւորները նշանակելու, անոնց քանակը որոշելու իրաւունքը իրեն կը վերաբերի, թէ փոխանակ չորսի հինգ պէտք է ըլլայ անոնց թիւը։ Տ. Մովսէս եպիսկոպոս պատասխաներ է թէ ինք կէտ առ կէտ կը գործադրէ Պատրիարքարանի հրահանգը, եւ թէ Սիսի վիճակներուն մէջ գտնուող բոլոր Տեղապահները եւ եկեղեցականները եւ այլն իբրեւ Սիսի միաբան քուէ կու տան։

—Կրօնական ժողովը երէկ նիստ գումարուեցաւ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Պատրիարքական Փոխանորդին։ Ներկայ էին երեք քահանայ անդամները եւ ժողովը զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով. — 1. Հիւանդանոցի մէջ պատսպարեալ Վահան Ժամկոչեան անուն քահանան, հակառակ Պատրիարքարանի յորդորներուն, տակաւին յամառած ըլլալով մնալ իր կրօնական մոլար վարդապետութիւններուն մէջ, ժողովը որոշեց գրել Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան եւ տեղւոյն հոգեւոր պաշտօնէութեան, զգուշացնել զինքը իր անուղղայ ընթացքէն, արգիլել եկեղեցական պաշտամունքներ կատարելէ եւ Պալըգլըի գերեզմանատունը յաճախելէ։ 2. Թօփգաբուի Թաղական Խորհուրդը, թաղին բնակիչներէն Տիրացու Սետրակ Պոյաճեանը նոյն եկեղեցւոյ քահանայացու ներկայացնելով, անոր ձեռնադրութեան հրամանը խնդրած էր. ժողովը նկատելով որ Թօփգաբուի համար երկու քահանայ շատ է, որոշեց առ այժմ յետաձգել տալ անոր ձեռնադրութեան հրամանը։ 3. Վանի Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Բագրեւանդեան եւ Վարագայ վանքին Հոգաբարձութեան Դիւանը գրով Պատրիարքարանի կը ծանուցանէին ուսուցիչ Գատէքճեան Մանուկի վարդապետ ձեռնադրուիլը. Ժողովը կարեւոր նկատեց գիտել տալ որ եթէ Տ. Սահակ եպիսկոպոս կրկին անգամ առանց կեդրոնի հաւանութեան այդպիսի ձեռնադրութիւն մը կատարէ, իր վրայ պատասխանատուութիւն կը հրաւիրէ ըստ օրինի։ 4. Եոզկատի Խաչատուր եւ Ստեփաննոս քահանաները, որոնց մասին Կրօնական Ժողովը որոշած էր ասկէ առաջ Ատանա երթալ, գրով մը նիւթական անձկութիւննին պատճառելով կ'առաջարկէին որ յատուկ քննիչ մը Եոզկատ երթայ. ժողովը իր նախորդ որոշումը հաստատեց, եւ հրամայեց որ անպատճառ Ատանա երթան, հակառակ պարագային իրենց նկատմամբ հարկ եղածը պիտի տնօրինուի։ 5. Գնալը կղզիի ուսուցիչ Յարութիւն էֆ. Մկրտիչեան հայ ձայնագրութեան դասագրքի մը վաւերացումը կրկին խնդրած էր Ուսումն. Խորհուրդէն, որ Կրօն. Ժողովի քննութեանը ենթարկած է. ժողովը նկատելով որ ասկէ առաջ երաժշտական յանձնախումբին կողմէ քննուած եւ անյարմար դատուած էր իբր դասագիրք, որոշեց գրել ըստ այսմ Ուսումնական Խորհրդոյ։ 6. Գոնեայէն Աւետերեան անուն անձը, խնդրանքով մը կրկին դիմած էր վարդապետական աքեղը վերստանալու. ժողովը բացարձակապէս մերժեց։ 7. Գասթէմօնիէն Տ. Շիրզա քահանան գրով մը խնդրած էր հոն գտնուող Տ. Եղիշէ քահանային հեռացումը եւ Տ. Գարեգինի պահուիլը, սակայն Գասթէմօնիի Թաղ. Խորհրդոյ Պոլիս գտնուող երկու անդամները Ս. Պատրիարք Հօր հետ անձամբ տեսակցած եւ յայտնած ըլլալով թէ Տ. Եղիշէն քիչ ժամանակի մէջ ժողովուրդին համակրանքը շահած է. ժողովը որոշեց գրել Տ. Շիրզային թէ, քանի որ ժողովուրդը գոհ է իրմէն (Տ. Շիրզայէն) եւ քանի որ ճամբու ծախքը կը վճարեն, հարկ է վերադառնալ իր տեղը Թիրէպօլի, ինչպէս Առաջնորդն ալ ուզած էր զինքը։ 8. Տարէնտէի (Կիւրին) Ղեւոնդ քահանան, ընդարձակ գրով մը իրեն դէմ եղած զանազան զրպարտութիւններուն անհիմն ըլլալը կը յայտարարէ. ժողովը իր գոհունակութիւնը յայտնեց տրուած այդ ուղիղ բացատրութեանց համար, քանի որ արդէն նոյն ուղիղ վկայութիւնը կու տար Աչոււի Գուրգէն քահանան։ 9. Զէյթունէն Տ. Կարապետ եպիսկոպոս տեղւոյն վանքին համար յատուկ խնամակալութիւն մը կազմած ըլլալը յայտնելով կը խնդրէր նաեւ ուսեալ վարդապետի մը առաքումը. ժողովը եղած կարգադրութիւնը գոհունակութեամբ ընդունեց, իսկ վարդապետի մը մասին որոշեց յանձնարարել զայն հոգալ Սսոյ վանքէն։ 10. Կիւրինի Տ. Եզնաւ քահանային համար ասկէ առաջ եղած գանգատներու մասին Սըվազի Առաջնորդէն տեղեկութիւններ պահանջուած էին. ժողովը նկատելով որ գանգատները կը կրկնուին, որոշեց հեռագրով յանձնարարել Պետրոս եպիսկոպոսի Մանճըլըզ այցելելու ատեն Կիւրին, տեղւոյն վրայ քննել խնդիրը եւ տեղեկագրել։ 11. Սղերդի Առաջնորդ Փառէն վարդապետ Ս. Կոմոնոսի վանքին հսկելու համար կարող վարդապետ մը ուզած էր. ժողովը որոշեց պատասխանել թէ առայժմ նոյն պաշտօնին տրամադրելի վարդապետ չկայ։ 12. Վանի Առաջնորդական Տեղապահ Սահակ եպիսկոպոս Յարութիւնեան Սարկաւագի վարդապետ ձեռնադրուիլը խնդրած էր. ժողովը առ այժմ յետաձգեց։ 13. Պաղտատի Պատրիարքական Փոխանորդ Գաբրիէլ վրդ. Անուշեան հարցուցած ըլլալով թէ եկեղեցականներու թողած ժառանգութիւնը որո՞ւ կը պատկանի, վանքի՞ն թէ անձին, ժողովը նկատելով որ Խառն ժողովոյ օրակարգին մէջ է այդ խնդիրը, Պետրոս եպիսկոպոսի առաջարկութեամբ որոշեց կցել այդ գիրը օրակարգի նոյն խնդրոյն, ներկայացուելու համար Խառն ժողովին։ 14. Ռուսճուքի Տ. Արիստակէս քահանայ Ֆէչլեան, ժողովին ներկայացուցած ըլլալով «դաստիարակութիւն քրիստոնէական կրօնի» անուն երկը, որոշեց յանձնել անոր քննութիւնը Օրթագիւղի Տ. Սահակ Սարգիսեան քահանային։ Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՇՐՋԱԲԵՐԱԳԻՐ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ Ս. Փ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Հոգաբարձութիւնս տարւոյս յունիս 8 թուակիր շրջաբերական գրով մը մանրամասնօրէն պարզելով Հիւանդանոցիս ամէն դասակարգի պատսպարելոց խճողեալ վիճակը եւ թուելով այդ շարունակութենէն յառաջ գալիք բազմադիմի դժուարութիւնները, թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ թէ՛ գաւառային պաշտօնական մարմնոց ուշադրութիւնը հրաւիրած էր առ այն եւ խնդրած էր, որ ի նկատի առնելով տեղւոյս բացարձակ չզգուլթիւնը, բացի վկայեալ խելագարներէ ու հիւանդներէ, զորս ամենայն ընտրանօք պարտին յանձնարարել, ուրիշ ո՛չ զոք ներկայացնել կամ ընդունելութեան առաջարկութիւն ընել, ո՛չ որբանոցի աշակերտութեան եւ ոչ ծերանոցիս մէջ պատսպարութեան, մինչեւ այն ատեն՝ յորում վերոգրեալ հաստատութիւնները ի վիճակի ըլլան նորեկներու ընդունելութեան։

Նոյն շրջաբերագրի հրատարակութենէն յետոյ կը յուսար Հոգաբարձութիւնս որ իր յայտնած կարեւոր պատճառները լրջօրէն նկատողութեան առնուելով՝ ժամանակ մը պիտի դադրէին նոյնօրինակ դիմումներ, սակայն դժբաղդաբար գրեթէ ամէն օր թաղային բազմաթիւ յանձնարարութիւններ կը տեղան նոյն իսկ առաջուընէ աւելի շատ անգամ այնպիսիներու համար, զորս դիւրաւ կարելի էր տեղական միջոցներով հոգալ։

Ուստի Հոգաբարձութիւնս կրկնելով իր նախորդ գրութիւնը, կը փութայ միանգամ ընդ միշտ ծանուցանել համայն Թաղ. Խորհրդոց եւ գաւառներու պաշտօնական մարմնոց, որպէս զի դադրեցնեն նմանօրինակ առաջարկութիւններ, որոնց ընդունելութիւնը անկարելի պիտի ըլլայ առ այժմ այն պատճառներով որ արդէն ծանուցուած են եւ հաստատուած։

(Հոգաբարձութիւն

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ԲԱՐԻԶ, 7 հոկտ.—Վաճառականութեան եւ ճարտարագործութեան հանրապետական յանձնաժողովին կողմէ տրուած հացկերոյթին ատեն՝ նախարարապետ Պ. Քոմպ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը պիտի շարունակէ այն պայքարը զոր Ֆրանսա կը մղէ իր ներքին հակառակորդներուն դէմ։ Ֆրանսայի արտաքին կացութեան մասին Պ. Քոմպ ըսաւ թէ Ֆրանսա խաղաղասէր է, ո՛չ թէ տկար ըլլալուն, այլ իր քաղաքակրթիչ վարդապետութիւններուն համար։ Նախարարապետը ճառը աւարտեց, ըսելով.—«Բոլոր տէրութեանց հետ մեր բարւոք յարաբերութիւններուն շնորհիւ, խաղաղութիւնը ամէն ատենէ աւելի հաստատուն է։ Ֆրանսա, զօրաւոր դաշնակցութիւն մը եւ թանկագին բարեկամութիւններ ունենալով, ամէնուն յարգանքը կը վայելէ եւ կրնայ դիմագրաւել սաստիկ տագնապի մէջ գտնուող մարդոց եւ կնդուղ կրող ազգայնականներու սպառնալիքներուն։»

ՔԷՕԼՆ.—Քէօլնիշէ Զայթունկ կանխահաս կը նկատէ՝ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ պօէր զօրավարներուն ունկնդրութիւն մը շնորհուելու մասին եղած լուրերը։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ այդ ունկնդրութիւնը այն ատեն միայն կրնայ տեղի ունենալ, երբ պօէր զօրավարները ներկայացուին Անգլիոյ դեսպանին կողմէ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Նախագահ Ռուզվէլթ, գիր մը ուղղելով հանքագործներու յանձնաժողովին նախագահ Պ. Միչէլի, ծանոյց թէ ինչ որ կարելի է պիտի ընէ՝ հանքի տէրերուն հետ եղած վէճը կարգադրելու, եթէ Պ. Միչէլ խոստանայ իր կողմէ աշխատիլ։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Պ. Միչէլ պիտի մերժէ այդ առաջարկութիւնը։

ԲԱՐԻԶ, 7 հոկտ.— Այսօր նախարարաց Խորհուրդը կարեւոր գումարում մը ունեցաւ եւ քննեց Երեսփ. Ժողովին օրակարգը։ Պ. Քոմպ յայտարարեց թէ պիտի ընդունի անմիջական վիճաբանութիւնը՝ գաւառներու ընդհանուր քաղաքականութեան վերաբերեալ հարցախնդրումներուն։ Պ. Ռուվիէ պիտի պահանջէ որ գոնէ շաբաթը երեք նիստ յատկացուի ելմտացոյցին վիճաբանութեանը։

—Նախարարաց Խորհուրդին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ հաղորդեց Սիամի հետ կնքուած դաշնագրութիւնը, որ մեծ առաւելութիւններ կ'ընծայէ Ֆրանսայի եւ հողային կարեւոր յաւելում մը կ'ընէ։

—Սեպտ. ամսուան մէջ Ֆրանսայի տուրքերու հասոյթը 15,390,700 ֆր. աւելի եղաւ։

ՀՌՈՄ. — Իտալիոյ մէջ նորէն սկսաւ ձիւն տեղալ, մանաւանդ Թուրինայի եւ Հռոմի մէջ, ինչ որ բնաւ չէ տեսնուած ներկայ եղանակին մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ամբողջ Գերմանիոյ մէջ յանկարծ ցուրտ ընել սկսաւ։ Համպուրկի մէջ առատ ձիւն կը տեղայ։

—Կը հաստատուի թէ Վիլհէլմ կայսրը՝ անգլիական թերթերուն կծու յօդուածներուն վրայ, փոխած է իր առաջին որոշումը, եւ հաւանաբար իր ներկայութեանը պիտի ընծայուին պօէր զօրավարները։

ԲԱՐԻԶ.—Սեղմանուորներու խումբ մը գնեց Մաթէն եւ Ֆրանսէ թերթերը Պ. Մէլինի համար, որ պիտի ստանձնէ անոնց տնօրէնութիւնը։

ՀՌՈՄ.—Սեպտեմբերի մէջ, մաքսային հասոյթները 10 միլիոն ֆր. աւելի եղան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ կայսրը, Գերմանիոյ կայսրէն ետքը, Իտալիա պիտի ուղեւորի։ Քրոնշթատէն շոգենաւ նստելով Նիքոլա կայսրը Նաբոլի պիտի երթայ եւ յետոյ Սեւ Լեռ, ապա Ցէթինէն ալ պիտի այցելէ։

ԲԱՐԻԶ.—Պատերազմական նախարարութեան գլխաւորապետ Բէրօէն զօրավարը Զօլայի տունը տեսնելով Տրէյֆիւսը, անոր ձեռքը սեղմեր է։ Ազգայնական լրագիրները իսկոյն ծանուցին այդ լուրը։ Երեսփոխան Պ. Պոնի տը Քասթէլլան, որ միլիոնատէր Ճէյ Կուլտի մէկ աղջկանը հետ ամուսնացած է, նամակ մը գրելով Բէրօէն զօրավարին, հրաւիրեց զայն 24 ժամուան մէջ հերքել այդ լուրը։ Քիչ վերջը Բէրօէն զօրավարը տուաւ այդ հերքումը։

—Ազգայնական երեսփոխան Պ. Պ. Լաղի ու Կիլէօ տը Վիլնէօվ, Երեսփ. Ժողովին մէջ պիտի հարցնեն պատերազմական նախարարին թէ ինչ պատճառաւ կարգապահական միջոցներ ձեռք առած է Ֆրաժէր զօրավարին դէմ։ Այդ զօրավարը, ինչպէս կը յիշուի, նպաստաւոր վկայութիւն տուած էր Սէն–Ռէմի դերգնդապետին համար, երբ այս վերջինը միաբանական վարժարաններու փակման գործին աջակցած չըլլալու ամբաստանութեամբ կը դատուէր։

ԼՈՆՏՈՆ. — Կէս–պաշտօնական գիրքոյց մը կ'ըսէ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը տակաւին իր պատուիրակները չէ ընտրած անթել հեռագրին նկատմամբ կանոնագիր մը պատրաստելու նպատակով գումարուելիք միջազգային համաժողովին համար։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ կառավարութիւն մտադիր է ութ տարուան մէջ շինել 12 մեծ զրահաւոր, ութ արագընթաց յածանաւ, 77 թորփիլանաւ եւ 10 ընդծովեայ շոգենաւ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ կայսրը Ս. Անտրէ պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Պարսկաստանի եպարքոս Ալի Ասկար խանի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 24 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	30	19
Ամէնէն բարձր գին	»	30	20
Ամէնէն վար գին	»	30	17
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	116	12
Ամէնէն բարձր գին	»	116	37
Ամէնէն վար գին	»	115	75

ԲԱՑՈՒՄ 25 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Ք. Կ.	30	23
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	117	25
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	90
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	45
» ժուիսանս		1	32
» պարտաթուղթ		495	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		497	—
Թրանսվալ		145	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		260	50
Կավրիօ		73	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	75
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	71 ½
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	85

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	17
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քըմիդց	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	102	50
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	65

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		93	25
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		54	50
» » » Գ. բաց.		28	12
» » » Դ. գոց.		28	2
Օսմանեան Պանքա		13	12
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		41	—
» Մոնոպոլ		44	—
Պուլկարական 1888		92	63
Էժիբսիէն ունիֆիէ		108	37
Տօմէնիալ		105	—
Թրանսվալ		5	81
Այտին Երկաթուղի		14	50
Փոխանագիր		25	310

ԲԱՐԻԶ, 7 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	15
» » 3 ½ %		101	40
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	28	27
) գոց.	»	28	35
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	30	85
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	580	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	—
Օսմ. մաքսատուն	»	—	—
Օսմ. Ռէժի	»	360	—
Բրիօռիթէ Թիւբբ 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1075	—
Իտալական Ռանթ	»	103	15
Սպանիական արտաքին	»	88	92
Թրանսվալ	»	143	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	170
Դրամադեղ	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 7 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	90
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	280

ՎԻԷՆՆԱ, 7 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	113	—
Օսմ. Ռէժի	»	326	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 7 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս սէրի Դ.		28	15
Ռումէլի երկաթուղի		119	—

ԷՔՕԼ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՖՐԱՆՍԷԶ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ (հիմնուած 1882ին)
Տնօրէնութեամբ ՏԻԿԻՆ ՏԸՎՕՅԻ եւ ՇԱՖՆԵՐԻ
Բերայի ճիւղ (Նեմէնճէ փողոց 35)
Ցերեկօթիկ եւ կէս–գիշերօթիկ
Գատըգիւղի ճիւղ
Գիշերօթիկ եւ կէս–գիշերօթիկ

Գատըգիւղի վարժարանին վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 2/15ին, իսկ Բերայի վարժարանինը՝ սեպտեմբեր 9/22, երկուշաբթի օրը։ Երկու վարժարաններուն մէջ ալ խնամով կ'աւանդուին հայերէն, թուրքերէն, յունարէն, անգլիերէն, գերմաներէն, գծագրութիւն, երաժշտութիւն։ Դասական ուսումները պիտի դասախօսուին ֆրանսական քոլէճի բարձրագոյն դասընթացքներու բրոֆէսէօրներուն կողմէ, Տիկին Տըվօյի յաջորդելով, որ Գատըգիւղի վարժարանին մէջ կը պաշտօնավարէր մանաւորաբար։ Աշակերտուհիներու արձանագրութեանց ու տեղեկութեանց համար դիմել Բերա, Նէմէնճէ փողոց, թիւ 35, երկուշաբթի օրերը, իսկ Գատըգիւղ, հինգշաբթի օրերը։ 26—30

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
ՏՔԲ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(ճիշդ Զպուքճեանց դէմը)

Ամենատատիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամոզութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։

Թմրեցուցիչ դեղերու եւ ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՕՅՏ

NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand
Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց

ՔԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Պրէմէն–Շէրպուրէ		9/22	»
ՔԱՍԷԼ, Պրէմէնէն, ուղղակի		28/11	Հոկ
ԼԱՆ, Ճենովայէն եւ Նաբոլիէն,	»	2/15	»
ՊՐԷՍԼԱՒ, Պրէմէնէն,	»	5/18	»

ՔԱՍԷԼ,	Պրէմէնէն Պալթիմօր	28/11	Հոկ.
ՍԹՕԼՊԷՐԿ,	» Պօսթըն	1/14	»
ԱԽԷՆ,	» Պրազիլիա	5/18	»
ՀԱՆՕՎԷՐ	» Կալվէսթըն	19/1	Նոյ.

Սէյլանի եւ Աւստրալիոյ գիծ

ՊԱՐՊԱՐՕՍԱ, Համպուրկէն գալով Ճենովայէ եւ Նաբոլիէ պիտի մեկնի 15/28 Հոկտ.ին, եւ պիտի երթայ Փօրթ-Սայիտ, Քօլոմպօ, Ֆրէմէնթլ, Ատէլայտ, Մէլպուրն եւ Սիտնէյ, հաղորդակցելով Պրիսպանի, Օքլէնտի, Բակօ-Բակոյի, Հօնօլուլուի, Սան-Ֆրանչիսքոյի եւ Վանքուվէրի հետ։

Սէյլանի, Չինու եւ Ճաբոնի գիծ

ՔԻԱՕ-ՉԷՈՒ, Պրէմէնէն գալով Ճենովայէ եւ Նաբոլիէ պիտի մեկնի 2/15 Հոկտեմբերին, եւ պիտի երթայ Փօրթ-Սայիտ, Բէնանկ, Սինկաբուր, Հօնկ-Քօնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ, Քօպ եւ Եօքօհամա։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՔՈՒԱՆ
Ղալաթա, Գարաքէօյ Եէնի խան, թիւ 21

Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ՀԻՒՄՆԻ ԻՆԹԻԽԱՊ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

ԹԵԱՆԻ ԻՒԷՖՃԻ

Պոլիս, Կամուրջին դիմացը, անկիւնը եւ Եէնի ճամի, Նամակատան կից։

Սոյն վաճառատուններուն մէջ կը ծախուին մետաքսէ, բուրդէ, բամպակէ առաջնակարգ, տոկուն եւ վայելուչ կերպասներ։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել, համոզուելու համար թէ ապրանքի ազնուութեան եւ աժանութեան տեսակէտով անմրցելի են այդ վաճառատուները։ Նամակատան կից եղող վաճառատան մէջ կը գտնուին արանց եւ կանանց յատուկ ճերմակեղէններ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, թաշկինակներ, վայելուչ եւ նուրբ հովանոցներ, լամբարներ եւ ուրիշ մանր աւարկաներ, անմրցելի կերպով աժան գիներով։ Ատոնցմէ զատ՝ սոյն վաճառատուններուն մէջ կը ծախուին մետաքսէ եւ բրդէ ծաղկենկար, ֆանթէզի ու նորաձեւ պլուզցուներ, արժէքը 5 ղրուշէն սկսեալ մինչեւ 15 ղրուշ, ինչպէս նաեւ «կրօտէլէնաէր», եւ «կրօտ աֆրիք» կոչուած նորաձեւ կերպասներ։ Մետաքսէ եւ նորաձեւ ֆուլար կերպասներ արժէքը 4էն մինչեւ 6 ղրուշ, ամէն տեսակ ֆանթէզի, ազնիւ ու վայելուչ կերպասներ, արժէքը 7էն մինչեւ 15 ղրուշ։ Բրդէ ազնիւ կերպասներ եւ արժէքը 3էն մինչեւ 7 ղրուշ։ Ֆրանսական լաւ տպածոներ, չգունաթափ, արժէքը 70 փարայէն 90 փարա, մետաքսէ սաթէն ազնիւ տպածոներ, փայլուն եւ չգունաթափ, արժէքը 3 ղրուշէն, ֆուլին տպածոներ, ծաղկենկար եւ ճաշակաւոր գոյներով, արժէքը 2 ղրուշ 30 փարա։ Բիքէ եւ աքրաֆոր տպածոներ, միագոյն սաթէններ, մետաքսէ եւ բրդէ խառն ապրանքներ, եւայլն։

ՕՐԻԺԻՆԱԼ ԲԻԼՃՆԷՐՊԻՐ

ԿԷՆՈՍԷՆՇԱՖԹ-ՊՐԱՈՒԷՐԻ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այս գարեջուրը ամէն տեղ գնահատուած է իր անպարժելի համին եւ առողջապահիկ յատկութեանց համար։ Առաջին անգամ ըլլալով, ուղղակի Կ. Պոլիս բերուած է Բիլզէնէն, ուր լեցուած են շիշերը։ Միակ գործակալն է Տէմէթրաքոպուլօ Եղբարք եւ Ընկ.։

Շիշերուն գինն է

Ամբողջ շիշը	4	ղրուշ
կէս »	3	»
Մէկ սնտուկ, 24 շիշով	92	»
» » 48 »	180	»
» » 72 »	192	»

29—52

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԶՕՐ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ. հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումար՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆ. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլորը շահերը։ 1901ին այդ ապահովագրեալց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ օրինակական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և չահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ամեն վայր բնակութեան, ճամբորդութեան, ծառայութեան [illegible] և պատերազմի [illegible]։ Տոկոսական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագրին հաչուի աւնելու. այս փոխատուութեանց գումարները [illegible] նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ [illegible] վճարման համար տարեկան, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին չարունակելու [illegible]. յետագայ ապահովագիրները 5 էն 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով. մէկ տարեկան ընկէց յետոյ իրաւունք [illegible] ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, [illegible] ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար [illegible] ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 էն 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցորդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Յ. ՈՒ. ՀՈՒԻՒԹԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Գաւառաբերակ
Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հուիթըլ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐՍ. ՊԱՍՏԱՆ ՀԱՑԹԱՅԹԻՈՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Չարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 Ֆրանք, համբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի շքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արտ ցուցահանդէսին։ Մթերանոց Մէ Պիքի և Ընկ.։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ 1892
Թուականը
(20 Էֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդ. ոստանին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզ փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Ընդ. գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօիս
Մարքուճճըլար Զարշըը խան Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

Ա Ն Ք Ռ Ը

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար Հր. 168,000,000 | Վճարեալ գումարներ Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ
Սթամպոլ Ասլան Էֆենտի խան

ՅՈՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ
Տանօր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սէթէ ու Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ֆ. Թ.), Բշ. և Ուրբ կէս օրէն ետքը Միջիէնի դեղարան Նալըլը Նիհատի օրերը ժամադրութեամբ

Աղքատաց ձրի 49

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կանխաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, Մէրթէպանի փողոց Իդղէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գործեր, տոքումա եւ թաւշեայ գործեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քորնիշներ, գետնի մուշամբաներ եւ զանազան տեսակներով հոխ կերպասներ, մանճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԳԱՐՍՃԻ'ՅԷՐ ՍԱՆՃԼԱՐԸ

ԼԵԱՐԴԻ ԽԻԹԵՐ

Անոնք որ դժբախտութիւն ունեցած են լեարդի խիթերուն (գարաճիյէր սանճըլարը) ենթարկուելու գիտեն որ և ոչ մէկ ցաւ, ո՛չ մէկ խոստովանութիւն այս խիթերուն չափ սաստկութեամբ կը նեղէ մարդը։ Հիւանդը՝ ցաւերուն սաստկութենէն ո՛չ կրնայ նստիլ, ո՛չ ալ անկողնին մէջ հանգիստ ընել. չորունակ վերմակը կը ճանկռտէ ու պաղ քրտինք կը թափէ ու կը հեծէ։

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ այս սոսկալի հիւանդութիւնը հիմա կը բժշկուի օրական երեքէն վեց դեղահատ առնելով։ Ֆրանսայի առողջ ակադ բժիշկներէն Տօքթ. Տիւկայի պատրաստած դեղահատները, այսինքն pilules hepatiques du docteur Dugas այդպէս ամէնէն ազդեցիկ դարմանն են այս լեարդի հիւանդութեան զոր կը բուժեն հիմն այս և ապահովապէս, կարճ ժամանակի մէջ։ Ցաւերուն սաստկացած առեն օրական վեց, իսկ թեթեւցած առեն օրական երեք չորս դեղահատ'բաւական են հիմնապէս բուժելու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւն ու խիթ, մաղձոտութիւն (սաֆրա) և դեղնութիւն (սարըլըգ) և մաղձի ու լեարդի ուրիշ հիւանդութիւնները, ասիկա ապացուցուած է հազարաւոր փորձերով։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս Պաղչէ գարու Բիւզանդեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէնչիքի Լինոս և Պօնտեցիանոս դեղի մթերանոցները և ուրիշ ամէն տեղ։

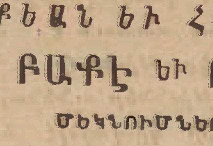

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Հոկտ. 8ին Պիրիճի, Սամսոն Տրապիզոն, Պօթում և Նովօ ռոսիսք։

Տամեր աւզդանի Բարեզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք Տեղեկութեանց համար դիմել Գ բերովլի Թափ Հանէ կերպարանի վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Փօրթոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Բէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Գիւյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԸՆ և ԸՆԿ
Ուիթըլ խան
ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

ՇԱՊՈԹՕԻ ՖՈՍՖՕԿԼԻՍԷՐԱԹ ՏԸ ՇՕԻ ԳԻՆԻՆ
VIN DE PHOSPHOGLYCÉRATE DE CHAUX DE CHAPOTEAUT

Կը ներկայացնէ այն ձեւը որուն տակ Ֆոսֆաթ տը Շօն կը գտնուի մարմնին մէջ։ Առաջին կարգի կազդուրիչ մըն է, որ կը գործածուի Ֆոսֆաթիւրիի, Գլօրօզի, դանդաղութեան, տղայութեան, և ընդհանրապէս բոլոր մարսողական հիւանդութեանց մէջ։ Կը պատրաստուի նաեւ օշարակի, գեղահատի և հատիկներու ձեւին տակ։

Կեդրոնատեղի Բարիզ, 8, Վիվէն փողոց և գլխաւոր դեղարանները։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թանթափայէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՉ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամէնուրք հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և յուսայի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքան կ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գո ծակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմուշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լաքառիէռ Որդի եւ Ընկ. 28.— Րիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապգար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ՊԱՀԻՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանեայ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՐՆԱ.—	Պ. Կէռօն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Յրանքէյ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Դրիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ եւ Մ. Մեծատուրեան
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՍՏՈՎ.—	Պ. Յակոբ Բռօվտոռալ.

Թ Ո Մ Ա Ս Ո Ւ Ի Լ Ս Ը Ն

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Ֆոմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէբօ	3607	Ֆոնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Ֆորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սըէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորադիօ	3600	Մօնդեպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Ըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէօս	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիրաւօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէրանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Տայսօ շոգենաւը նաւապետ Բիքըրին ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Քօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Րիւըրի՝, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն պիտի մեկնի ամսոյս վերջը ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼ ԷՆՐԻՔՕՏ

Թ. 23-24 Քէչէճի Մէյտանի խան Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 24/7 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դշ. 25/8 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ։

Եշ. 26/9 Սէվաստաբոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։

Ուր. 27/10 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Շբ. 28/11 Տարտանէլ, Սինոբօզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը ճամբորդեն Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Պիւլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վերլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ Joly et Seagor

Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6 7 8 Ղալաթիա. Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

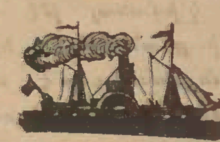

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էմիբշիրն	3500
Քէստրիան	10500	Արրժ.րն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ծորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պասդոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆրրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի ատէրներէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այս օր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ա. եւն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան հին առջը 600

Ղալաթիա. ՅԱՐՈՒՇ ԽՈՒԱՌՈՒՃԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Սեպտեմբեր 16 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըըք	»	2	20
1	39	» Սապօնճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալաեունթա	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Զօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Ծատսրա	»	6	15
9	16	» Աք շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազարի բէօյ	»	5	13
10	30	» Զավուշճը բէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Էնի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	Ժմ. Գօնեա	Մկն.	12	—
իրկն.				առ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմ.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալբիւ Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Սասիլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլի	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրիւ	Մկն.	2	—
իրկն.				առ.	

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		Թ. 323 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալաեունթա Ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմ. Քիօթահիա Մկն.	1	40	11	4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 Խառն Առտու		Թ. 423 Խառն Իրիկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 422 Խառն Առտու		Թ. 424 Խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
4	37	6	2	Մկն. Համիտիէ Ժմ.	5	25	7	5
4	35	6	30	Ժմ. Ատա-Բազար Մկն.	5	43	7	23